Regio Rivierenland

Begroting 2027

Beleid en financiën van
Regio Rivierenland voor het jaar 2027

Wat vindt u in de begroting 2027?

Inhoud

Wat vindt u in de begroting 2027	0
De opbouw van de begroting	1
De begroting 2027 samenvatting & ontwikkelingen	3
Besluitvorming over de Begroting 2027	6
Programma 1 – Regionale samenwerking	7
Programma 2 – Contractgestuurde dienstverlening	15
Programma 3 – Algemene baten en lasten	24
Paragraaf 1 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing	27
Paragraaf 2 – Onderhoud kapitaalgoederen	31
Paragraaf 3 – Bedrijfsvoering	32
Paragraaf 4 – Financiering	35
Paragraaf 5 – Verbonden partijen	38
Overzicht van baten en lasten en gemeentelijke bijdrage	39
Uiteenzetting financiële positie	44
Meerjarenraming 2027-2030	47
Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage	511
Bijlage 2: Overzicht Contractgestuurde Diensten	52
Bijlage 3: Baten en lasten per taakveld	53

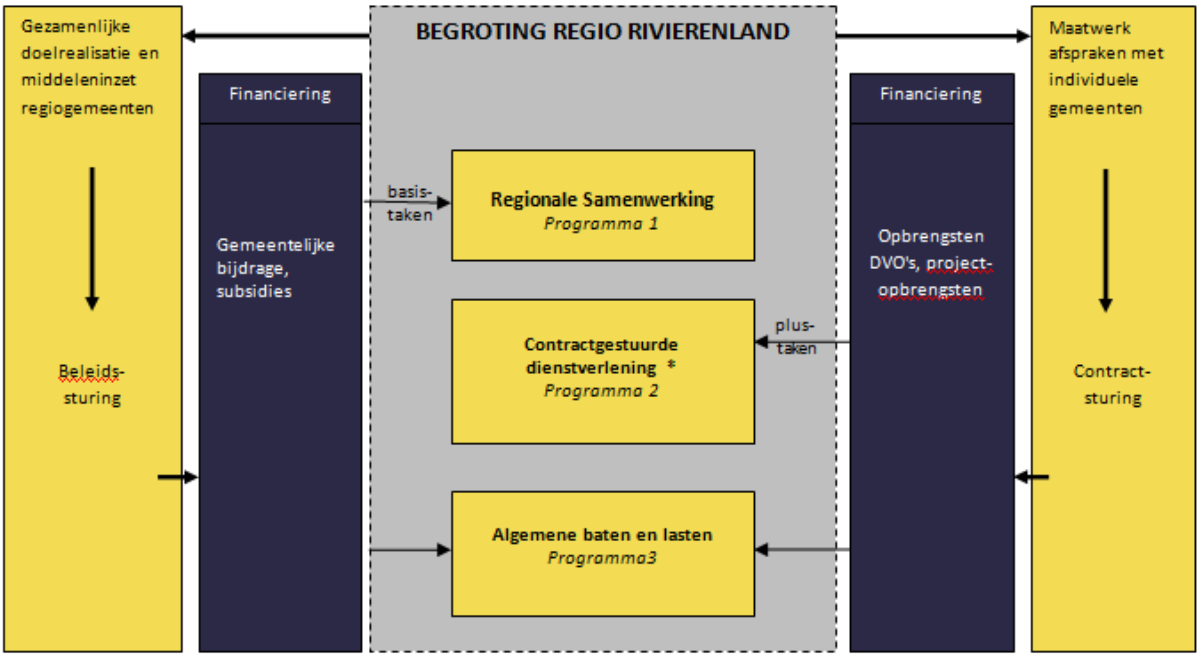
Opzet en inrichting van de begroting

Op verzoek van de gemeenten wordt de begroting van Regio Rivierenland zo compact mogelijk gehouden, met de focus op financiële verantwoording van de activiteiten die door de Regio worden uitgevoerd voor de aangesloten gemeenten. De programmabegroting geeft een totaalbeeld van de activiteiten van de Regio, de belangrijkste ontwikkelingen, de middelen die met de uitvoering zijn gemoeid en de financiële positie. Bestuurders krijgen met de informatie zoals opgenomen in deze programmabegroting voldoende mogelijkheden voor sturing en controle, zeker nu in Programma 3 Algemene baten en basten een goed inzicht wordt gegeven in de algemene dekkingsmiddelen en de overheadkosten.

De programmabegroting 2027 bestaat uit drie programma's:
- Programma 1 Regionale samenwerking
- Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening
- Programma 3 Algemene baten en lasten.

Door de nadruk die ligt op de financiële verantwoording wordt voor de inhoud - waar dat van toepassing is - verwezen naar de programma's en opgestelde plannen van de (dienst)onderdelen van Regio Rivierenland. Zo worden dubbelingen voorkomen. In de programma's, jaarplannen en bedrijfsplannen is uitgebreide (inhoudelijke) informatie beschikbaar. De gemeenten verantwoorden de beleidsdoelen en de daarmee gemoeide (al dan niet externe) middelen in hun eigen planning & controlcyclus.

Het bovenstaande is in onderstaand schema samengevat, waarbij ook de financieringsbronnen zijn aangegeven.

De taken op het gebied van begeleiding, monitoring en terugplaatsing van voortijdig schoolverlaters door het Doorstroompunt (voorheen: Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)) maken onderdeel uit van de taken die in de begroting bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening zijn opgenomen. Aangezien de taken van het Doorstroompunt volledig gefinancierd worden door bijdragen van het Rijk is het Doorstroompunt niet afzonderlijk in het schema opgenomen. De regiogemeenten betalen niets aan de uitvoeringskosten van het Doorstroompunt.

Basistaken en plustaken

In deze begroting worden de baten en lasten op een heldere manier gepresenteerd bij de verschillende (dienst)onderdelen van de Regio. Daarbij worden basistaken en plustaken onderscheiden. Basistaken worden voor alle lidgemeenten collectief uitgevoerd vanuit de solidariteitsgedachte. Financiering vindt plaats door gemeentelijke bijdrage, Rijks- en provinciale uitkeringen en subsidies.

Plustaken worden door Contractgestuurde dienstverlening vraaggestuurd uitgevoerd naar behoefte van (één of meerdere) individuele gemeenten. Hiervoor worden dienstverleningsovereenkomsten per taak afgesloten met (één of meerdere) lidgemeenten afzonderlijk. De gemeenten zijn voor de taken zelfstandig opdrachtgever. Contractgestuurde dienstverlening is opdrachtnemer. Financiering vindt plaats door bijdragen vanuit de individuele gemeenten. Deze geldstromen maken geen deel uit van de gemeentelijke bijdrage.
Gemeenten waarmee dienstverleningsovereenkomsten zijn afgesloten ontvangen informatie op maat over de voortgang en realisatie van de afspraken. Dit valt buiten het kader van deze begroting.
Dienstverleningsovereenkomsten kunnen ook met niet-lidgemeenten en overige organisaties worden afgesloten. Waar dit aan de orde is, wordt dit toegelicht in de bedrijfsplannen.

Inrichting van de programma's van de begroting

In de programma's wordt een onderscheid gemaakt tussen de bestuurlijke ondersteuning en procesfacilitering vanuit de Regio (Programma 1 Regionale samenwerking) en het uitvoerende (dienst)onderdeel van de Regio (Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening). Dit sluit aan bij de inrichting van de organisatie van de Regio. In programma 1 worden de kosten van de regionale samenwerking verwoord. In programma 2 zijn de kosten van de contractactiviteiten in beeld gebracht. In deze twee verschillende programma's komt ook het onderscheid in basistaken en plustaken tot uitdrukking. In programma 3 Algemene baten en lasten zijn de overheadkosten verantwoord, die volgens BBV-voorschrift niet aan de programma's worden toegerekend. Daarnaast zijn in programma 3 de centrale budgetten opgenomen voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting (voor zover van toepassing) alsmede het onderdeel Treasury.

Opzet en inrichting van programma 1 Regionale samenwerking

De regionale bestuurlijke samenwerking via Regio Rivierenland wordt via afstemmingsoverleggen tussen wethouders – genaamd portefeuilleoverleggen (pfo's) en speerpuntberaden- georganiseerd. Deze vormen van overleg zijn ingericht als adviserend aan het bestuur van Regio Rivierenland.

De speerpuntberaden richten zich op de procesmatige aansturing en facilitering van onze drie regionale economische speerpunten. De overige pfo's richten zich op de opgaven en programma's als mobiliteit, ruimte en wonen. Pfo's nemen geen besluiten over beleidsinhoudelijke keuzes en de financiële gevolgen. Hierover wordt besloten in de colleges en/of gemeenteraden. Binnen elk pfo wordt afstemming gezocht door de afgevaardigde collegeleden op basis van hun collegemandaat.

Dit doen zij aan de hand van een meerjarenprogramma, het regionale Economisch ambitiedocument. Dit document omschrijft welke ambities we op de speerpunten en andere programma's willen realiseren. Het is aan een portefeuilleoverleg om de uitvoering te volgen en te monitoren. Een essentiële taak hierbij is het maken van afspraken over hoe het betreffende programma wordt uitgedragen naar andere overheden en maatschappelijke partners. Aspecten als public affairs en lobby, integraliteit in visies en aanpak, stimuleren van de (boven)regionale samenwerking en subsidieverwerving zullen dan ook vaak aan bod komen. Hierbij wordt uitdrukkelijk de verbinding met het bedrijfsleven, maatschappelijke partijen, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en ondernemende burgers gezocht. Zo zijn er regionale platforms van gemeenten en andere stakeholders actief welke procesmatig worden gefaciliteerd, zoals de stuurgroep Regionale Energie Strategie en de Arbeidsmarktregio Rivierenland.

De facilitering van een structureel programma of project beleggen via GR Regio Rivierenland komt tot stand op basis van een idee ergens tussen gemeente(raad) en de Regio.
Als eerste stap wordt een initiatiefvoorstel (startnotitie) opgesteld. In dit voorstel worden o.a. de doelstellingen, te bereiken (maatschappelijke) effecten en de reikwijdte van het project bepaald. Daarnaast worden de volgende vragen beantwoord: hoe haken andere gemeenten aan, wie doen en betalen mee, wie leveren inzet, wat is de ondersteunende rol van Regio Rivierenland. Het initiatiefvoorstel waar regionaal mee aan de slag wordt gegaan gaat naar de raden. De essentie is dat het programma op regionaal niveau betekenis heeft.

De begroting 2027 samenvatting & ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen	1. Regionale samenwerking
Wat zien we gebeuren? In 2027 staan gemeenten en regio voor steeds complexere en meer samenhangende opgaven, onder andere op het gebied van ruimte, energie, mobiliteit, wonen en economie. Tegelijkertijd blijft de financiële druk groot. Dit vraagt om scherpe gezamenlijke keuzes en een doelmatige inzet van middelen. Daarnaast neemt de druk op de beschikbare personele capaciteit toe. De arbeidsmarkt is krap en gespecialiseerde kennis is schaars. Juist daardoor staat ook de strategische denkkracht onder spanning, terwijl die hard nodig is om opgaven integraal te benaderen en toekomstbestendige keuzes te maken. Door slimmer samen te werken, kennis en capaciteit regionaal te bundelen en gericht gebruik te maken van digitalisering en nieuwe technologieën, kan Regio Rivierenland haar rol effectief blijven vervullen. De situatie nodigt uit om de samenwerking met gemeenten, ondernemers en maatschappelijke partners verder te verdiepen en gezamenlijk te investeren in oplossingen met blijvende impact. Regionale samenwerking wordt in toenemende mate gevormd door twee bewegingen. Enerzijds vragen de maatschappelijke opgaven – die steeds complexer en grensoverschrijdender worden – om een gezamenlijke aanpak op regionaal niveau. Anderzijds worden gemeenten, ondernemers en maatschappelijke organisaties steeds nadrukkelijker gevraagd en uitgenodigd om partner te zijn in die samenwerking. Niet alleen als deelnemer, maar ook als mede-ontwikkelaar en mede-investeerder in oplossingen. Deze combinatie van opgavegericht werken en partnerschap versterkt de regionale slagkracht en maakt het mogelijk om samen meer te bereiken dan ieder afzonderlijk. Onze overtuiging is dat samenwerking loont. Het versterkt de bestuurlijke en maatschappelijke samenhang in de regio, ondersteunt gemeenten bij het realiseren van hun opgaven en draagt bij aan een efficiënte inzet van schaarse middelen. **Wat betekent dit voor de begroting 2027?** De begroting 2027 houdt rekening met deze uitdagende context. Wij zijn ons bewust van de financiële en personele druk waar gemeenten mee te maken hebben. Door scherp te sturen op prioriteiten, zorgvuldig om te gaan met beschikbare middelen en actief te zoeken naar aanvullende financieringsmogelijkheden, leveren wij onze bijdrage aan een financieel verantwoorde en inhoudelijk gerichte aanpak in deze uitdagende tijd.	**Te bereiken effect(en)** Het zorgen voor sterk samenwerkende overheden, ondernemers en overige partners met het doel de onderlinge relaties te versterken, de samenwerking te ondersteunen en regionale ambities en lokale opgaven te realiseren. **Anders in 2027** In 2027 vraagt de samenhang tussen complexe regionale opgaven als Ruimte, Energietransitie, Mobiliteit en Wonen en de behoefte aan een regionale strategische agenda FruitDelta Rivierenland 2025 van ons allemaal een stapje extra. Extra in die zin dat het integraal, domein-overstijgend benaderen van opgaven nu meer dan ooit tevoren noodzakelijk is om ze het hoofd te bieden. Juist een overkoepelende benadering en werkwijze is in tijden van afnemende structurele middelen voor gemeenten nodig om investeringen –publiek, privaat en gemeenschappelijke - naar de regio te trekken. Niet alleen voor periodes van 5 jaar, maar langdurig richting 2050. In 2027 hebben we een gezamenlijke ruimtelijke stip op de horizon bepaald en is er een regionaal voorkeurscenario 2050 door de raden vastgesteld. Van de regionale lopende programma's (gemiddeld 5 jaar), is voor Economie het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2027-2031 hernieuwd en vastgesteld door de raden. Ook uitvoeringsprogramma Mobiliteit is hernieuwd voor de periode 2027-2031. **Belangrijkste aandachtspunten** In 2027 besteden wij aandacht aan het verwelkomen en inwerken van nieuwe raadsleden en eventueel nieuwe bestuurders na de gemeenteraadsverkiezingen. **Effecten/gevolgen voor de begroting 2027** Op basis van de vastgestelde startnotitie opdracht regionale opgave Ruimte wordt het structurele budget aan de begroting toegevoegd. Daarnaast wordt de begroting van de Regio Deal FruitDelta Rivierenland 2025-2029 in de begroting opgenomen.
	Meer informatie over programma 1 op pagina 7

2. Contractgestuurde dienstverlening	3 Algemene baten en lasten
Te bereiken effect(en) Vraaggerichte en efficiënte dienstverlening aan gemeenten en andere instanties door het leveren van kennis en producten op basis van een goede prijs-/prestatieverhouding. **Anders in 2027** Er zijn geen inhoudelijke wijzigingen in 2027. **Belangrijkste aandachtspunten** 1. Bevordering van de realisatie van een kostendekkende uitvoering van de contractactiviteiten. 2. Een verdere professionalisering van de taakuitoefening voor gemeenten en andere (markt-)partijen op basis van de vraagbehoefte. **Effecten/gevolgen voor de begroting 2027** • Het budget voor de Essentiële Functies bij het onderdeel WMO-Jeugd is conform kaderbrief in de begroting opgenomen • Door vernieuwde afspraken met hogere inzet en door natuurlijk verloop is er geen tekort meer bij Sociale recherche. • Bij Versis zijn, zoals aangekondigd in de kaderbrief de beheerkosten geactualiseerd.	**Algemene toelichting bij het programma** In dit programma zijn de overheadkosten opgenomen, die (conform BBV-voorschrift) niet meer aan de programma's toegerekend worden. Ook de centrale budgetten voor onvoorziene uitgaven, de heffing van vennootschapsbelasting en het resultaat uit Treasury zijn in dit programma verantwoord. **Anders in 2027** De vorig jaar gevraagde verlaagde gemeentelijke bijdrage voor 2027 hebben wij reeds in de programmabegroting 2026 en bijbehorende meerjarenraming verwerkt. **Belangrijkste aandachtspunten** Sturen op een efficiëntie- en digitaliseringsslag binnen bedrijfsvoering met een overhead die in balans is met de taken in de programma's 1 en 2. **Effecten/gevolgen voor de begroting 2027** • Continuering van de rente-inkomsten (als gevolg van binnengehaalde subsidies) in de begroting om de gemeentelijk bijdrage te verlagen. • Een reguliere toename van de begrote overheadlasten in de begroting als gevolg van indexering van salariskosten en overige kostenbudgetten.
Meer informatie over programma 2 op pagina 15	*Meer informatie over programma 3 op pagina 24*

De belangrijkste financiële ontwikkelingen en aandachtspunten

Ontwikkeling lasten en gemeentelijke bijdrage in de begroting 2027

Belangrijkste wijzigingen in Begroting 2027

- Het bedrag van de lasten in de begroting 2027 is met € 11.921.000 gestegen t.o.v. de begroting 2026. Het bedrag van de baten (excl. reserves) is gestegen met € 11.903.000. Belangrijkste oorzaak van deze stijging is hogere baten en lasten door het opnemen van de Regio Deal (€ 11.272.000) en regionale opgave Ruimte (€ 166.000) in programma 1 en hogere baten en lasten in programma 2 door bijstelling bij Versis (€ 396.000) en het toevoegen van Essentiële Functies bij WMO-Jeugd (€ 291.000).
  Daarnaast zijn in alle programma's de begrote lasten toegenomen door de indexering van de salariskosten en indexering van de overige kostenbudgetten.

- In de begroting 2027 is het budget voor onvoorziene uitgaven gelijk gehouden aan het budget dat in de begroting 2026 is opgenomen (€ 10.000).

- De in de begroting opgenomen gemeentelijke bijdrage komt uit op een bedrag van € 12,02 per inwoner en dat komt neer op een stijging van € 0,75 per inwoner t.o.v. de begroting 2026.
  In totaal stijgt de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2026 met € 204.000. Deze stijging is als volgt opgebouwd:
  - Indexatie van materiële en personele budgetten conform kaderbrief: + € 22.000
    Conform de kaderbrief zijn de materiële budgetten geïndexeerd met 2,4% en zijn de salarissen geïndexeerd met een correctie naar de werkelijke loonkosten op basis van de CAO tot en met maart 2027 en een verwachte stijging van 3,5% vanaf maart 2027.
  - Opdracht regionale opgave Ruimte: + € 166.000
    De grootste wijziging komt door de toevoeging van het structurele budget (€166.000) uit de vastgestelde startnotitie opdracht regionale opgave Ruimte. Door het vaststellen van de startnotitie is de taak structureel bij de organisatie belegd en ook structureel in de begroting opgenomen.
  - Toegenomen overheadkosten: + € 16.000
    Als gevolg van mutaties in Programma 3 stijgen de overheadkosten. De mutaties betreffen o.a. indexatie van materiële en salarisbudgetten.

- De begroting is opgesteld inclusief een geprognosticeerde inzet van (bestemmings-)reserves van in totaal € 131.000. De reserves worden ingezet voor de gerealiseerde vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur (€ 48.000) en de verbouwingsinvesteringen voor de herhuisvesting (€ 83.000). De inzet van de bestemmingsreserve Herhuisvesting eindigt op het moment dat de verbouwingsinvesteringen volledig zijn afgeschreven. Hierdoor krijgen we niet te maken met een situatie van doorlopende kapitaallasten op het moment dat de bestemmingsreserve volledig is ingezet, en komt het structureel en reëel sluitend zijn van de (meerjaren)begroting niet in gevaar.

- Tot slot wordt er een investeringskrediet aangevraagd voor 2027 van € 23.000 voor de vervanging van de koffievoorziening. De kapitaallasten van deze investeringen zijn verwerkt in de meerjarenraming en kunnen gedekt worden binnen de bestaande budgetten binnen bedrijfsvoering.

Besluitvorming over de begroting

Februari/maart 2026 Ambtelijke voorbereiding

30 maart 2026 Behandeling concept begroting door het Dagelijks Bestuur

Indienen van gemeentelijk zienswijzen

Gemeenten kunnen conform de wettelijke termijn schriftelijk hun zienswijze indienen bij het Dagelijks Bestuur.

Beoordeling gemeentelijke zienswijzen

De ingediende zienswijzen worden behandeld in de vergadering van 22 juni 2026 door het Dagelijks Bestuur.

9 september 2026 Vaststelling begroting door het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland,

gezien het voorstel tot vaststelling van de programmabegroting 2027,

BESLUIT:

1. De programmabegroting 2027 vast te stellen conform het ontwerp.
2. Instemmen met en beschikbaar stellen van, het in de begroting opgenomen investeringskrediet voor 2027 van € 23.000.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur in 9 september 2026.

De secretaris,

mr. J.W.A. Hakkert

De voorzitter,

Drs. S. Stoop

Het programma in beeld

Te bereiken effect
Het ondersteunen van de samenwerking tussen de gemeenten en met de provincie, andere overheden en maatschappelijk partners.

Deeleffect
Het versterken van de relaties met gemeentebesturen en met andere regio's in Gelderland.
Het bijeenbrengen, verbinden en voeden van overheden, ondernemers en overige partners.

Effectdoelstelling
De bestuurs- en adviesorganen zijn tevreden over de geboden ondersteuning.

Nieuwe of gewijzigde activiteiten: -

Reguliere activiteiten:
Bestuurders en gemeentelijke vertegenwoordigers ondersteunen bij:

1. Besluitvormingsprocessen en bestuursvergaderingen binnen Regio Rivierenland.
2. Informatie-uitwisseling, kennisontwikkeling en -deling, onder andere op de regiomiddagen, collegedagen en ambtelijke sessies.
3. Bijdrage leveren aan samenwerkingsvraagstukken binnen en buiten de regio op de regionale opgaven.
4. De regionale slagkracht en lobby richting andere overheden (provincie, rijksoverheid, Europa) en stakeholders buiten de regio versterken door bijvoorbeeld werkbezoeken in de regio te organiseren, indienen van moties en aanwezigheid van de regio in Den Haag, Brussel en Berlijn.

Deeleffect
Gemeenten en samenwerkende partners zijn ondersteund met regionale procesregie en regionale programma's om regionale en lokale opgaven te realiseren + gemeenten versterken in hun regierol op realisatie van regionale opgaven en doelstellingen en afspraken waaronder die uit het hernieuwde Regionaal Economisch Ambitiedocument, Mobiliteit, Energie en duurzaamheid, Ruimte, Wonen.

Effectdoelstelling
Gemeenten en bestuurders en partners zijn op de verschillende opgaven en programma's ondersteund bij:
1. het realiseren van regionale doelstellingen en activiteiten en de onderlinge samenwerking zoals benoemd in regionale programma's.
2. de ontwikkeling van regionale strategieën op de verschillende opgaven.
3. het laten horen van één regionale bestuurlijk geluid richting medeoverheden en andere stakeholders waar nodig (bijvoorbeeld aanwezigheid op bovenregionale bijeenkomsten, indienen van regionaal afgestemde zienswijzen).

Nieuwe of gewijzigde activiteiten binnen de belegde programma's in 2027 e.v.:

- *programma Economie*: vanuit een vastgesteld hernieuwd Regionaal Economisch Ambitiedocument door de raden, uitvoering geven aan het vijfjarige regionale uitvoeringsprogramma 2027-2031.

- *programma Energie en duurzaamheid*: gezamenlijk proces richting een Regionaal Programma Energiesysteem, waarbij de ruimtelijke invulling mede afhangt van het Ruimtelijk OntwikkelPerspectief.

- *programma Mobiliteit:* vanuit de vastgestelde visie Mobiliteit 20250 door de raden eind 2026, uitvoering geven aan het hernieuwde vijfjarige uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2027-2032

- *programma Ruimte*: na gezamenlijk proces met betrokken raden, colleges en gemeentelijke organisaties en stakeholders als Waterschap Rivierenland en Provincie Gelderland is het streven om in 2027 door colleges en raden een voorkeursscenario ruimtelijk ontwikkelperspectief FruitDelta Rivierenland 2050 (stip op de horizon) vast te stellen. Het ruimtelijk ontwikkelperspectief is een bouwsteen voor de nog te ontwikkelen regionale strategische agenda FruitDeltaRivierenland.

Reguliere activiteiten:

1. Uitvoering van het Regionaal Economisch Ambitiedocument, uitvoeringsprogramma Mobiliteit, Energie en Duurzaamheid, Ruimte, Wonen
2. Uitvoeren van lobbyactiviteiten en public affairs zoals opgenomen in het jaarplan
3. Genereren en beheren van grotere subsidies en geldstromen om complexe opgaven en bijbehorende programma's te realiseren, zoals LEADER 2024-2028 en Regio Deal FruitDelta Rivierenland 2025-2029

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2027

Beleidskaders

We houden rekening met onderstaande beleidskaders, die in de afgelopen periode geïntroduceerd of gewijzigd zijn:

Naam	Essentie ervan
Regeling Regio Rivierenland	De regeling op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen voor de inrichting en werking van het samenwerkingsverband.
Ambitiedocument Regio Rivierenland	In 2021 is het Regionaal Economisch Ambitiedocument Regio Rivierenland (REA) voor de periode 2022-2025 opgesteld. In 2025 is het REA en de benoemde opgaven, programma's en projecten en het Regionaal Stimuleringsfonds geëvalueerd. In 2026 wordt na de gemeenteraadsverkiezingen een nieuw economisch ambitiedocument aangeboden aan de raden. Het economisch ambitiedocument is een van de bouwstenen voor de integrale regionale Kansenagenda en regionale investeringsagenda FruitDelta Rivierenland.
Landelijke en provinciale kaders Ruimte: nota Ruimte en interbestuurlijk programma Ruimte (beide kaders in 2026 nog in ontwikkeling)	Eind 2025 heeft het Rijk een ontwerpnota Ruimte gepresenteerd die naar verwachting in 2026/2027 is omgezet in een definitieve nota Ruimte. Ook de provinciale omgevingsvisie en verordening worden herzien. Met deze ontwikkelingen dienen we, naast de lokale visies, rekening te houden voor de activiteiten binnen de regionale opgave Ruimte.
Wet 'Versterking Regie op Volkshuisvesting'	In 2026 is naar verwachting de wet 'Versterking Regie op Volkshuisvesting' ingevoerd. Deze wet zal onder meer op de provinciale en gemeentelijke verordeningen een impact hebben en voorbereid dienen te worden.

Concretisering van onze activiteiten in prestatieafspraken

Bij het onderdeel *Het programma in beeld* is een aantal activiteiten benoemd. Daaraan hebben we de onderstaande prestatieafspraken gekoppeld:

Effectdoelstelling	
Activiteit	**Prestatieafspraak**
1. Besluitvormingsprocessen en bestuursvergaderingen binnen Regio Rivierenland.	- Bestuursadvisering gericht op besluitvorming om programma's en projecten te realiseren. - Advisering en ondersteuning van de regionale portefeuillehoudersoverleggen die zijn ingesteld door het Algemeen en Dagelijks Bestuur. - Frequent overleg met de voorzitters van de portefeuillehoudersoverleggen. - De aard en de frequentie van de overleggen zijn gerelateerd aan de te realiseren opdracht (4-6 keer per jaar). - Voor de agendering en het proces met de raden vindt er vier keer per jaar een Regionale AgendaCommissie plaats.
2. Informatie-uitwisseling, kennisontwikkeling en -deling.	Organiseren van besprekingen over actuele thema's en bieden van inspiratie/innovatie. Creëren van een optimaal samenwerkingsklimaat. - Organiseren van College(mid)dagen en Regiomiddagen - Regionale raadsinformatiebijeenkomsten voor de raden, waar gewenst op bezoek bij een individuele gemeenteraad. - Raadsnieuwsbrieven (4 keer per jaar) - Ambtelijke werksessies opgavenoverstijgend (met regiocoördinatoren, maar ook rondom Ruimte voor alle beleidsadviseurs van gemeenten) en per opgave waar nodig (denk aan inhoudelijke masterclasses)
3. Bijdrage leveren aan regionale samenwerkingsvraagstukken rondom de opgaven Economie, Mobiliteit, Energie en duurzaamheid, Ruimte en Wonen.	Het faciliteren van de regionale regie en samenwerking tussen gemeenten èn samen met andere organisaties (onderwijs, ondernemers en overheden) in hun samenwerkingsopgaven. Vanuit het licht van de regionale belegde opgaven en programma's helpen wij samenwerkingsverbanden bijvoorbeeld met steunverklaringen of treden wij op als aanvrager van subsidies voor bijvoorbeeld kenniswerkplaatsen.
4. De regionale slagkracht en lobby richting andere overheden (provincie, rijksoverheid, Europa) en stakeholders buiten de regio versterken.	Naast de reguliere regionale lobbyactiviteiten organiseren we werkbezoeken voor kamerleden en statenleden in de regio waarbij bestuurders uit de regio een rol spelen. We ondersteunen bij indienen van moties en aanwezigheid van Rivierenland in Den Haag, Brussel en Berlijn. Zo wordt er in 2027 een regioreis naar Den Haag georganiseerd voor de colleges en regionale stakeholders, kunnen collegeleden deelnemen aan de gezamenlijke reis naar de European Week of Regional Cities en organiseren we een reis naar de Grüne Woche in Berlijn.
5. Uitvoering van de regionale programma's	Regionale opgaven en programma's worden volgens de principes van de methodiek 'Programmatisch creëren' opgezet, uitgevoerd, gemonitord en waar nodig bijgesteld.
6. Genereren en beheren van geldstromen en subsidies om nieuwe regionale programma's en projecten te realiseren.	- We zetten de middelen die beschikbaar zijn op lokaal, regionaal, provinciaal, landelijk en Europees niveau zo optimaal mogelijk in om de doelen van de regionale opgaves en programma's te realiseren. - We genereren subsidies als Regio Deal en LEADER om programma's te financieren. - Verantwoording van ingezette middelen.

Economie

In 2026 is het regionaal Ambitiedocument 2022-2025 geëvalueerd en wordt ernaar gestreefd om een hernieuwd Regionaal Economisch Ambitiedocument vast te laten stellen voor de periode 2027-2032. Om gericht accenten te leggen in een vervolg, vinden er in 2026 onderzoeken plaats naar de huidige status en samenstelling van de economische structuur in relatie tot de brede welvaart. Zijn er nog ontwikkelingen binnen economische sectoren die een bepaald perspectief vragen van het economisch ambitiedocument vanaf 2026? Wat is de rol van de overheid wel en niet in de economische ontwikkelingen? Ten tijde van het opstellen van de begroting van 2027 kunnen we nog niet gericht aangeven hoe het document is opgebouwd. Wel wordt er uiteraard voortgebouwd op het eerdere economische ambitiedocument. De overkoepelende economische ambitie voor de periode na 2025 zal hoe dan ook gericht zijn op het stimuleren van toekomstbestendigheid en verzilveren van meerwaarde op de economie, als de aanjagers van de brede welvaart (welzijn) in de regio. Waar de ambitie in de voorgaande periode op economische groei lag, ligt deze nu bij het creëren van een optimale balans tussen economische groei en draagkracht van de omgeving (leefomgeving, arbeidsmarkt en onderwijs, mobiliteit, verduurzamen).
In 2026 loopt het huidige ambitiedocument door tot het nieuwe document wordt vastgesteld door de gemeenteraden. Samen met stakeholders zetten we ons in 2026 in voor de realisatie van de economische opgaven en de ambities in combinatie met andere opgaven.

Logistics Valley Rivierenland (LV-R)
Gelderland werkt en bouwt aan een Logistics Valley als internationale toplocatie voor logistiek in Nederland. Logistiek stopt niet bij de grens en in Logistics Valley werken drie regionale hotspots daarom samen: Rivierenland, Nijmegen en Liemers/Achterhoek. De speerpunten van het uitvoeringsprogramma zijn onder meer optimalisering van de regionale infrastructuur, arbeidsmarkt, duurzaamheid en innovatie.
In het 'Meerjarenprogramma 2025 t/m 2028 *D.O.O.R. (Duurzaam, Ondernemersgedreven, Overheid & Onderwijs faciliterend en Resultaatgericht)* met logistiek in Gelderland Logistics Valley' zijn de ambities uitgewerkt in doelstellingen, die zich richten op een duurzame, veilige en betrouwbare Gelderse Corridor als belangrijke schakel in de Europese Rhine-Alpine Corridor, die loopt van Rotterdam naar Genua in Italië.
De organisatiekosten voor Logistics Valley Rivierenland bedragen jaarlijks € 120.000.
De provincie subsidieerde afgelopen jaren altijd 75% van deze kosten voor elke hotspot gelegen aan de Gelderse Corridor. De Gelderse corridor is genoemd in het coalitieakkoord. De bijdrage aan deze bovenregionale samenwerking met behulp van Logistics Valley vanuit onze regio is, wanneer de provincie 75% subsidieert, beperkt tot een bedrag van € 30.000 per jaar (25% van de kosten). Dit bedrag is opgenomen in deze begroting. Het meest bekende project van het Gelderse samenwerkingsverband is de jaarlijkse Dag van de Logistiek.

Public affairs & Lobby

Public affairs & Lobby is als een opgave geformuleerd in het eerste regionale economische ambitiedocument 2016-2020. Het Algemeen Bestuur heeft in december 2023 het 'Public affairs- en lobbybeleidsplan Regio FruitDelta Rivierenland 2024-2028' vastgesteld. Dit plan vormt de basis voor het werken met evenementen, werkbezoeken, inhoudelijke lobbyactiviteiten richting provincie Gelderland, het Rijk en de Europese Unie.
FruitDelta Rivierenland wil het platform zijn waar men (de O's) elkaar vindt, samenwerkingen aangaat en waar mooie projecten worden gerealiseerd, zodat de regio uitbloeit tot een regio met brede welvaart voor iedereen die er woont, werkt, onderneemt en leert. FruitDelta Rivierenland zorgt ervoor dat de regio, door de inzet van haar ondernemerschap, tot bloei komt in brede welvaart. We staan voor de uitdaging om inhoudelijke lobbyopgaven te formuleren samen met de O's om beleid en projecten effectief te kunnen uitvoeren in onze regio en zo bij te dragen aan onze maatschappelijke opgaven. De urgentie om public affairs & lobby in te zetten neemt toe. Zo moeten we investeren in lobbyactiviteiten richting Den Haag om te zorgen dat er aandacht is voor urgente regiospecifieke opgaven rondom bijvoorbeeld agribusiness, energietransitie, mobiliteit en wonen. De versterkte inzet op public affairs & lobby heeft al zichtbaar effect gehad. Zo zijn er in de Tweede Kamer moties ingediend op basis van (in ieder geval deels) onze inbreng en hebben fracties en leden van de Tweede Kamer en Provinciale Staten meerdere werkbezoeken aan onze regio afgelegd. Ook worden er door de versterkte inzet sinds eind 2023 structureel bestuurdersreizen naar de internationale evenementen als 'European Week of Regions and Cities' en 'Grune Woche' voorbereid. De succesvolle inzet op lobby en public affairs leidt weer tot nieuwe lobbyactiviteiten. Sinds de versterkte inzet op Public Affairs en Lobby is FruitDelta Rivierenland zichtbaar in Den Haag.

Strategische agenda FruitDelta Rivierenland 2050

Hoe halen de vijf o's samen grote subsidies, uitkeringen en fondsen naar Rivierenland, juist in tijden van een mogelijk structurele daling van gemeentelijke inkomsten via de Gemeentefonds? Hoe komen we tot een regionale investeringsagenda (RIA)?
Inmiddels is er een landelijke roep, waaronder vanuit het Rijk, om als regio een regionale strategische agenda inclusief meerjarige regionale investeringsagenda (RIA) te ontwikkelen en op te stellen. We bouwen hierbij voort op de eerder opgestelde gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland.
De gebiedsagenda heeft ooit de basis gelegd voor een werkwijze waarin we samen met partners de beste en slimste oplossingen identificeren en uitwerken voor de complexe integrale opgaven. De komende jaren ondersteunen we voor de stakeholders van FruitDelta Rivierenland, waaronder gemeenten, het regionale proces

in om te komen tot een strategische agenda FruitDelta Rivierenland 2050. Het ruimtelijk ontwikkelperspectief (zie alinea Ruimte, blz. 16) vormt een van de bouwstenen voor zo'n strategische regionale agenda.
We gaan aan de voorkant met onze partners, ook buiten de regio, in gesprek. Zo boeken we sneller resultaat, kunnen we gerichter lobbyen richting Rijksoverheid en Europa en andere financieringsmogelijkheden en kunnen we makkelijker financiering krijgen voor de aanpak van onze opgaven.

Halverwege 2025 is een tweejarige pilot 'strategische Board FruitDelta Rivierenland' gestart, deze zal halverwege 2027 geëvalueerd worden. Samen met de Regio Deal 6e tranche als vliegwiel zal in 2026 uitvoering worden gegeven aan de pilot en aan het proces om te komen tot een strategische agenda FruitDelta Rivierenland. Eerder is in de Kaderbrief van 2025 benoemd dat structurele ondersteuning door een uitvoeringsteam 'Strategische regionale agenda FruitDelta Rivierenland noodzakelijk wordt geacht. De noodzaak en urgentie staat nog steeds overeind, gelet op de doorontwikkeling richting een regionale strategische agenda en bijbehorende investeringsagenda maar is in deze fase nog niet aan de orde en zal mede afhangen van de evaluatie en investeringsmogelijkheden van de andere stakeholders.

Regionaal Stimuleringsfonds

De afgelopen jaren is het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) het financiële instrument geweest dat in belangrijke mate bijdraagt aan het realiseren van onze ambities zoals die verwoord staan in het Regionaal Economisch Ambitiedocument. Met het RSF investeren wij in projecten van ondernemers en ondernemende inwoners uit onze eigen regio. Deze projecten moeten direct bijdragen aan het realiseren van de gestelde opgaven bij de economische speerpuntsectoren, zoals vastgelegd in het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025. De initiatiefnemers moeten niet alleen goede projectplannen hebben, maar ook eigen kapitaal/ andere financieringsbronnen inbrengen om de projectbegroting rond te krijgen.

Voor verstrekkers van grotere, regionale subsidies en andere middelen– denk aan een Regio Deal- werkt de RSF als een zichtbare multiplier. De aanwezigheid is soms zelfs nodig om aan te tonen als regionale cofinanciering en als tastbaar bewijs dat de gemeenten in Rivierenland bereid zijn om te investeren in regionale ontwikkelingen.

Het Algemeen Bestuur heeft in 2025 besloten om voor 2026 een pauzejaar (pauzeknop) in te lassen. In 2027 kunnen Regio Deal middelen ingezet worden door cofinanciering te leveren vanuit eerder door gemeenten ingelegde middelen in het RSF. Dit betekent dat ook in 2027 geen gemeentelijke bijdrage zal worden gevraagd. De jaren 2026 zijn gebruikt om de ontwerpprincipes van het RSF te heroverwegen in relatie tot het hernieuwde Regionaal Economisch Ambitiedocument 2027-2032. Het is wenselijk dat het RSF, in welke vorm dan ook, vanaf 2027 in de meerjarenbegroting van de gemeenten blijft staan, zodat vanaf 2028 de inzet en het multiplie reffect gecontinueerd kunnen worden.

Mobiliteit

Rivierenland ligt centraal in Nederland en is daardoor in trek bij bedrijven en (potentiële) inwoners. De unieke ligging tussen de rivieren geeft de regio haar identiteit, maar brengt ook uitdagingen met zich mee. De mobiliteitsopgaven voor onze regio zijn divers, gemeente- en regiogrensoverschrijdend en vragen om een verscheidenheid aan oplossingen. We hebben regionaal onze krachten gebundeld en werken samen met andere regio's, provincies en het Rijk. Dit met één gezamenlijk doel voor ogen: goede en veilige oplossingen voor een duurzaam bereikbare, vitale regio. Niet alleen nu, maar ook in de verre toekomst.

Maar welke regio willen wij zijn qua Mobiliteit? En van welke ruimtelijke ontwikkelingen zijn we afhankelijk qua mobiliteitsbehoeftes -en mogelijkheden? Dat heeft erin geresulteerd dat er eind 2026 (streven) een strategische visie Mobiliteit 2050 aan de raden is voorgelegd. Op basis van die visie is inhoud gegeven aan het hernieuwde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2027-2032, dat een nieuwe periode ingaat.

Met onder meer de structurele bijdrage van de gemeenten voor een gezamenlijk regionaal Mobiliteitsfonds blijven gemeenten en wij in 2027 gezamenlijk aan de slag met het realiseren van de doelstellingen en resultaten uit het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2027-2032. Bovendien werkt het regionale Mobiliteitsfonds, een tastbaar bewijs van regionale samenwerking tussen gemeenten als een hefboom: door het hebben van een regionaal fonds zijn er nieuwe grootschalige middelen en lobbyresultaten voor Mobiliteitstrajecten gegenereerd.

Het wegennet en de spoorverbindingen zijn de ruggengraat van onze regio. Samen met het Rijk, provincies Gelderland en Brabant en gemeente Den Bosch werken wij samen aan een betere doorstroming op de A2 Deil-Vught. Gegeven de huidige stikstofcrisis en beleidskeuzes laat de verbreding nog op zich wachten. We zetten ons in op het realiseren van diverse regionale (verkeers-)maatregelen met oog op de doorstroming, leefbaarheid en veiligheid rondom de A2. Ook blijven we ons inzetten voor het in de toekomst verbreden van de A15. De laatste jaren nemen de knelpunten enorm toe en daarom worden ook in 2026 de nodige activiteiten verricht om dit bij het Rijk onder de aandacht te blijven brengen, al dan niet samen met de betrokken provincies Gelderland en Noord-Brabant.

In toenemende mate wordt onze mobiliteit beïnvloed door de energietransitie, technologische ontwikkelingen en de regionale woningbouwopgave, dit biedt knelpunten, maar ook kansen om de beschikbare ruimte en infrastructuur slimmer te benutten. Samen met de provincie proberen we het mobiliteitsvraagstuk integraler te benaderen. Spitsmijden, hybride werken, deelmobiliteit of samen reizen, bieden kansen om de beperkte ruimte beter te benutten en de CO2-uitstoot te verminderen. Door nu te investeren in fiets-gerelateerde oplossingen wordt direct bijgedragen aan het verduurzamen van onze mobiliteit en de leefbaarheid van ons landelijk gebied. Leefbaarheid is vaker een issue en het geen uitvoering geven aan cruciale wegenprojecten vraagt om meer samenwerking met het Rijk op andere vormen van vervoer. Flexibel openbaar vervoer kan daarbij een oplossing bieden. Ook zetten we ons in voor het in de vaart houden en het verduurzamen van de veerponten in ons gebied. Deze oeververbindingen zijn essentieel voor onze schoolgaande jeugd en forenzen en biedt recreanten een aangename manier om van de vele rivieren in onze regio te genieten.

Energie en Duurzaamheid

In het landelijke Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over hoe Nederland haar klimaatdoelen kan realiseren. Een van deze afspraken is dat er regionale plannen worden gemaakt voor wind op land, grootschalig zon en warmte. Alle regio's in Nederland hebben op basis van een interbestuurlijke samenwerkingsagenda RES een regionale energiestrategie opgesteld, waaronder de RES FruitDelta Rivierenland. Op 1 juli 2021 is de RES 1.0 FruitDelta Rivierenland ingediend bij het Nationaal Programma RES (NPRES), na vaststelling in alle gemeenteraden, PS en AB Waterschap Rivierenland.

Energiesysteem van de toekomst

Op 1-1-2027 gaan het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NPRES) en het Nationaal Programma Lokale Warmte (NPLW) op in een nieuw Nationaal Programma Energiesysteem (NPES). Dit omdat warmte en elektriciteit zo op elkaar van invloed zijn dat je dit eigenlijk niet meer los van elkaar moet beschouwen. In het nieuwe NPES staat het integrale energiesysteem daarom centraal en ook hiervoor worden in 2026 nieuwe interbestuurlijke afspraken gemaakt. De provincie Gelderland heeft met het Gelders Programma Energiesysteem de stap naar integraliteit al gezet.

In 2025 is er een voortgangsrapportage RES ingediend bij NPRES, na vaststelling door gemeenten, provincie en Waterschap Rivierenland. Hierin is, naast de verantwoording over de RES-doelstelling van 1,2 TWh, ook de overgang naar een integraal energiesysteem geschetst. In 2026 start de voorbereiding van een Regionaal Programma Energiesysteem (RPE), passend bij de interbestuurlijke afspraken voor het energiesysteem en de komst van het NPES, aansluitend bij het Gelders Programma Energiesysteem dat begin dit jaar werd vastgesteld.

In 2027 is vaststelling door gemeenten, provincie en waterschap voorzien. Dit RPE bevat scenario's voor het toekomstig energiesysteem. Hierbij blijven de drie sporen van het provinciale beleidskader Gelderse Energie Infrastructuur (GEIS) van belang:

1. Snelle realisatie geplande uitbreidingen van het elektriciteitsnetwerk
2. Integraal programmeren waardoor wonen, mobiliteit en beschikbare (duurzame) energie op elkaar zijn afgestemd
3. Beter benutten netcapaciteit o.a. door netbewuste nieuwbouw, door regionale opwek aan lokaal verbruik te koppelen en door te streven naar afspraken tussen partijen die hetzelfde onderstation gebruiken.

De stuurgroep RES blijft samenwerken via de RES-structuur omdat de betrokken partijen zoals gemeenten, provincie en netbeheerders al meerdere jaren met elkaar samenwerken. De Stuurgroep RES faciliteert het verbreden van dit vraagstuk naar andere regionale opgaven (mobiliteit, wonen, ruimte, EZ en logistiek).

Deze samenwerking vertaalt zich ook in de financiële ondersteuning van de RES door rijk (procesfinanciering), provincie (expertpool warmte, versnellingsteam vergunningverlening) en gemeenten (programmamanager) en capaciteitsinzet van Stuurgroeppartners. De procesfinanciering voor de RES door het Rijk is geborgd tot eind 2030.

Ruimte

Het ruimtelijke domein is sinds tenminste 2021 volop in beweging, mede door urgente opgaven en plannen van de rijksoverheid om de regie op Ruimtelijke Ordening te herpakken en de realisatie van deze opgaven te versnellen. Tegelijkertijd is de personele capaciteit bij gemeenten beperkt. Het is daarom zaak om als regio en gemeenten kennis uit te wisselen en waar mogelijk samen op te trekken en keuzes te maken op basis van een zorgvuldige afstemming van initiatieven.

De ontwikkelingen en opgaven binnen het ruimtelijk domein zijn de komende jaren enorm én zeer urgent. Denk hierbij aan: de verkenning naar een ruimtelijk ontwikkelperspectief, het interbestuurlijke regioprogramma dat voort moet gaan vloeien uit de afspraken tussen Rijk-provincie in het Ruimtelijk Arrangement, de bijbehorende uitwerking van de agenderende opgaven en het komen tot gebiedsprogrammering en het aanhaken op en

lobbyen voor de investeringen en subsidiemogelijkheden. Dit vraagt de komende jaren strategische inzet en organiserend vermogen.
Gemeenten kunnen deze ruimtelijke vraagstukken niet alleen oppakken. Regionale samenwerking is, bij deze veelal gebiedsoverstijgende opgaven, noodzakelijk. Het vraagt om een gecoördineerd proces, een gezamenlijke aanpak en kennisuitwisseling. Het regionale portefeuillehoudersoverleg Ruimte bewaakt inhoudelijk de integraliteit tussen regionale opgaven waar het ruimtebeslag betreft. De taak en zorg is het proces om te komen tot een zorgvuldige, kwalitatieve en effectieve toedeling van functies aan locaties.
Vanuit Regio Rivierenland wordt hierin samen opgetrokken met gemeenten, provincie, Waterschap en andere samenwerkingspartners. In 2025 hebben de acht gemeenteraden middels een regionale startnotitie ingestemd met het structureel en formeel beleggen van deze regionale opgave bij Regio Rivierenland en onder meer het opstellen van een Ruimtelijk ontwikkelperspectief.

Wonen

In 2025 heeft er een actualisatie van de eerder gesloten Woondeal Rivierenland (2023), een bestuursakkoord tussen Rijk, provincie en gemeenten, plaatsgevonden Daar wordt in 2026 verder uitvoering aangegeven door onder meer uitvoering middels een uitvoeringsagenda. Zo wordt er verder handen en voeten gegeven aan de regionale Versnellingstafel sociale huur Rivierenland en huisvesting aandachtsgroepen. Ook regiospecifieke randvoorwaarden zoals netcapaciteit en spuitzonering worden uitgewerkt.
Voor gemeenten in Rivierenland vormde de Regionale Woonagenda Rivierenland 2020-2030 de basis voor totstandkoming van de regionale Woondeal. Dit gezamenlijke product van zowel de acht gemeenten in Rivierenland alsook de provincie Gelderland bevatte namelijk al afspraken over de woningbouwopgave voor de komende 10 jaar, zowel kwantitatief als kwalitatief. De Woondeal heeft eraan bijgedragen dat de regionale ambities nu nader zijn uitgewerkt in concrete woningbouwafspraken met medeoverheden. Bovendien heeft het intensieve proces van de totstandkoming geleid tot versterking en verbreding van de samenwerking met Woonpartners in Rivierenland.

Op landelijk niveau is er de afgelopen jaren aan de invoering van de wet 'Versterking Regie op Volkshuisvesting' gewerkt. De wet geeft vorm en inhoud aan de wens om de regie op de volkshuisvesting te hernemen. Hiermee verankert de regering de volkshuisvestelijke taak van alle overheden in de regelgeving en wordt het instrumentarium van overheden versterkt om regie te kunnen voeren. De uiteindelijke invoering van de wet (verwachting is voorjaar 2026, maar bij dit schrijven is het nog niet gebeurd) zal onder meer op de provinciale en gemeentelijke verordeningen een impact hebben en voorbereid dienen te worden.

De financiën van dit programma

Financiële aandachtspunten

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiën van dit programma. Hieronder volgen de belangrijkste financiële aandachtspunten:

- De gemeentelijke bijdrage bij programma 1 'Regionale samenwerking' bedraagt € 3.213.000 en bestaat uit de bijdrage voor de volgende producten/activiteiten:
    - Algemene Bestuursondersteuning € 1.110.000.
    - Opgaven-, en programmaondersteuning € 2.103.000
- Voor programma 1 vindt er een stijging van de gemeentelijke bijdrage plaats van € 204.000. Dit komt door de toevoeging van het structurele budget uit de vastgestelde startnotitie opdracht regionale opgave Ruimte (€ 166.000), indexatie van het reguliere formatiebudget (€ 15.000), prijsindexatie van de reguliere werkbudgetten (€ 7.000) en de toegerekende overhead (€ 16.000).
- Daarnaast zijn de verwachte lasten en baten voor de Regio Deal in de begroting opgenomen. Dit is in 2027 een bedrag van € 11.272.000.
- Tot slot is het budget voor het Nationaal Programma Lokale Warmte uit de begroting gehaald in verband met het einde van de looptijd van de Specifieke Uitkering.
- In de begroting is geen inzet van reserves geraamd.

Programma 1 *Bedragen x € 1.000*	**Rekening 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Lasten	3.560	3.111	14.364
Baten	2.132	1.781	12.866
Subtotaal	**-1.428**	**-1.331**	**-1.497**
Gemeentelijke bijdrage	2.951	3.009	3.213
Saldo van baten en lasten	**1.523**	**1.679**	**1.716**
Onttrekking reserve	-	-	-
Storting reserve	-	-	-
Resultaat	**1.523**	**1.679**	**1.716**

Toelichting bij de tabel:
Het begrote resultaat van € 1.716.000 (voordeel) is gelijk aan het bedrag van de overheadkosten, die conform BBV-voorschrift niet meer aan het programma worden toegerekend, maar integraal (bij programma 3) worden verantwoord.

Producten

Tot dit programma behoren de volgende producten:

- Algemene bestuursondersteuning;
- Opgaven- en programmaondersteuning *(voorheen speerpunten (speerpuntberaden), beleids- en projectondersteuning)*
- Regionaal Stimuleringsfonds (RSF)

Meer informatie is te vinden op onze website www.regiorivierenland.nl/ en www.fruitdeltarivierenland.nl.

Het programma in beeld

Te bereiken effect
Vraaggerichte en efficiënte dienstverlening aan gemeenten en andere instanties door het leveren van kennis en producten op basis van een goede prijs-prestatie verhouding.

Deeleffect
Dienstverlening aan de gezamenlijke gemeenten op basis van collectieve/individuele afspraken met gemeenten.

Effectdoelstelling
Gemeenten voeren op basis van gezamenlijkheid taken uit en zijn tevreden over de kwaliteit en kosten van de geleverde taken.

Nieuwe of gewijzigde activiteiten:
-

Reguliere activiteiten:
Uitvoeren basistaken op het gebied van:
1. Uitvoering van de begeleiding, monitoring en terugleiding van jongeren zonder startkwalificatie van 18 jaar tot en met 26 jaar. En monitoren en begeleiden van Jongeren in Kwetsbare positie van 16 tot en met 26 jaar.
2. Initiëren, coördineren en uitvoeren van projecten gericht op de doelgroep van het Doorstroompunt.
3. Uitvoering (van een gedeelte) van de leerplichtfunctie en preventieve inzet voor de gemeenten Buren, Culemborg, West Betuwe, Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
4. Preventieve en repressieve werkzaamheden op het gebied van de Participatiewet en de Wmo- en Jeugdwet voor de regiogemeenten (Sociale Recherche).
5. Het coördineren en beheren van de uitvoering van Basismobiliteit (Versis).
6. Contractbeheer en leveranciersmanagement op het gebied van Wmo/Jeugd.
7. Uitvoeren (van een gedeelte) van de Wet Inburgering voor de gemeenten Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Tiel en West Maas en Waal.

Concretisering van onze activiteiten in prestatieafspraken

Bij het onderdeel *Het programma in beeld* is een groot aantal activiteiten benoemd. Daaraan hebben we de onderstaande prestatieafspraken gekoppeld:

Effectdoelstelling basistaken	
Activiteit	Prestatieafspraak
1. Uitvoering van de begeleiding, monitoring en terugleiding van jongeren zonder startkwalificatie van 18 jaar tot en met 26 jaar. Monitoren en begeleiden van Jongeren in Kwetsbare positie van 16 tot en met 26 jaar (Doorstroompunt). 2. Initiëren, coördineren en uitvoeren van projecten gericht op de doelgroep van Leerplicht en het Doorstroompunt, jongeren van 12 tot en met 26 jaar.	- Op hoofdlijnen staan de volgende punten centraal: • Uitvoeren van trajecten en projecten voor jongeren tot 27 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten. Het creëren van een sluitende aanpak in de ketensamenwerking en goede overgang van onderwijs naar arbeid. • Voorkomen van verzuim en schooluitval bij jongeren die nog bij het onderwijs ingeschreven staan (preventie). • Het monitoren en in samenwerking met keten-partners ondersteunen en begeleiden van Jongeren in Kwetsbare positie (vanaf 16 jaar). • Jaarlijks wordt de effectrapportage vsv opgesteld en ingediend bij het ministerie OCW. • Beleid bijstellen incl. uitvoeringskader gericht op de nieuwe wet Van School naar Duurzaam Werk in goede aansluiting op de inzet van wettelijke ketenpartners mbo, arbeidsmarktregio en werk & inkomen. • Uitvoering en coördinatie van een Regionaal Programma 2026-2029 in samenwerking met ketenpartners onderwijs en arbeidsmarktregio.
3. Uitvoering (van een gedeelte) van de leerplichtfunctie en preventieve inzet (LP) voor de gemeenten Buren, Culemborg, West Betuwe, Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel. 4. Preventieve en repressieve werkzaamheden op het gebied van de Participatiewet en Wmo- en Jeugdwet voor de regiogemeenten (Sociale Recherche/SR).	- LP: Na afloop van het verslagjaar wordt een jaarverslag opgesteld en begin oktober de wettelijke rapportage (Artikel 25), met daarin een overzicht van de resultaten en de voortgang per gemeente. - LP: Minstens één keer per jaar vindt een evaluatiegesprek plaats met de opdrachtgever over de (kwaliteit van de) dienstverlening. - LP: In 2027 beoordelen we de landelijke ontwikkelingen en nieuwe rol van Leerplicht en mogelijke wijzigingen voor Leerplicht Regio Rivierenland. - SR: uitvoeren van toezichthouderschap in het kader van de Participatiewet en de Wmo- en Jeugdwet. - Alle activiteiten worden tegen een marktconforme kostprijs aangeboden die voor alle gemeenten gelijk is.
5. Participeren en waar mogelijk ontwikkelen van acties op het gebied van samenwerking en shared services en initiëren van projecten.	Continu wordt in samenwerking met de gemeenten bezien of en zo ja, op welke onderdelen verdergaande samenwerking mogelijk is.
6. Het coördineren en beheren van de uitvoering van Basismobiliteit (Versis)	Coördinatie en beheer van het regionaal vervoersysteem: - contract- en relatiebeheer - maandelijkse facturering - periodieke monitoring en verantwoording - kwaliteitsmeting en doorontwikkeling van het vervoersysteem
7. Contractbeheer en leveranciersmanagement op het gebied van Wmo/Jeugd.	- Leveranciersmanagement en contractbeheer - Toetsing van en handhaving op het nakomen van de in de overeenkomst en het Programma van Eisen vastgelegde bepalingen - Informatie- en data-gedreven werken - Informatievoorziening en communicatie naar zes gemeenten, leveranciers en andere stakeholders

Effectdoelstelling basistaken	
Activiteit	Prestatieafspraak
	- Bijdragen aan innovatie en zorgvernieuwing in samenwerking met gemeenten en zorgaanbieders - Aan de gemeenten periodieke en jaarlijkse verantwoording afleggen over de uitvoering en de resultaten van de hiervoor staande hoofdtaken. Voor de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel worden deze taken alleen uitgevoerd voor een aantal specifieke vormen van zorg en begeleiding.
8. Uitvoer (van een gedeelte) van de Wet Inburgering voor de regiogemeenten.	Door het team Inburgering worden taken uitgevoerd met betrekking tot het Plan Inburgering en Participatie, de brede intake van de inburgeringsplichtige en wanneer noodzakelijk de handhaving daarvan. Daarnaast wordt ondersteuning aan de inburgeraars gegeven door een financieel ontzorger. Verder worden gemeenten door Regio Rivierenland geadviseerd op het gebied van Wet Inburgering en op de inzet van inburgeringsvoorzieningen.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2027

Doorstroompunt
Het Doorstroompunt voor Voortijdig Schoolverlaten zet zich in voor jongeren tussen de 18 en 27 jaar die verzuimen, zonder startkwalificatie van school dreigen te raken of al van school geraakt zijn. We zien dat maatwerk, (dreigende) schooluitval en complexe problematiek toenemen. Ook wordt vaker de route naar arbeid gekozen. Maatwerk, arbeidsintensieve begeleiding en intensievere samenwerking met partners van arbeidsmarktregio is nodig. We signaleren, initiëren en verbinden in de regionale ketensamenwerking.
Vanuit de wet Van School naar Duurzaam Werk (in werking vanaf 1-1-2026) wordt in 2026 nieuw beleid en inzet vanuit de wettelijke samenwerkingspartners mbo en Werk en Inkomen verwacht. Vanaf tweede helft 2026 en eerste helft 2027 zal het beleid en de inzet van het Doorstroompunt opnieuw herijkt worden.

Leerplicht
Het doel in 2027 is voor alle deelnemende gemeenten dezelfde lijn te hanteren en geen maatwerk meer te leveren in de dienstverlening. Dit betekent voor één gemeente dat zij de keuze moeten maken om de volledige Leerplichttaak bij Regio Rivierenland neer te leggen of volledig in eigen beheer uit te voeren. In 2026 zal hierover het besluit worden genomen en vervolgafspraken worden gemaakt.
Het aantal verzuimmeldingen en complexe casuïstiek is nog altijd hoog, maar blijft stabiel. Het leveren van maatwerk en de intensieve inzet van Leerplicht blijft. Leerplicht wordt eerder betrokken en blijft langer betrokken bij casuïstiek. Leerplicht signaleert, adviseert en verbindt en is als regiehouder al vroegtijdig betrokken. Ook zetten we preventief in door voorlichting te geven op basisscholen en voortgezet onderwijsscholen binnen de regio, aan te sluiten bij netwerkbijeenkomsten, lokale overleggen en de mbo-instellingen buiten de regio. Met deze preventieve rol zal tijdig signaleren, inzetten en een sluitende aanpak, erger doen voorkomen. Met het nieuwe uitvoeringskader Leerplicht, de heldere positionering binnen de regio en de keten en de uniforme inzet vanuit Regio Rivierenland kunnen robuustheid, kwaliteit en efficiency gegarandeerd blijven.

Sociale Recherche
De Sociale Recherche zet haar kennis en expertise in bij de opsporing van fraude, zoals zwartwerken, het verzwijgen van vermogen, woonfraude, fraude met persoonsgebonden budgetten (PGB) en andere vormen van zorgfraude. Voor de gemeente Buren verloopt dit rechtstreeks via de gemeente. Voor de overige gemeenten vindt dit plaats via Werkzaak Rivierenland. Daarnaast worden, in samenwerking met Wmo/Jeugd en in opdracht van gemeenten, signalen van (mogelijke) fraude door zorgaanbieders onderzocht. Met de opdrachtgevers zijn nieuwe samenwerkingsafspraken gemaakt om de dienstverlening van de Sociale Recherche toekomstbestendig te organiseren. We geven uitvoering aan deze afspraken en de blijven de samenwerking met onze partners verder intensiveren.

Versis
Versis voert voor 8 gemeenten het Wmo-vervoer en voor 5 gemeenten het leerlingen- en jeugdvervoer uit. In onze organisatie is het beheerbureau van Versis ondergebracht. De primaire taak valt uiteen in de inkoop, het contractbeheer en de financiële afhandeling van alles rondom het vervoer. Marktpartijen verzorgen in opdracht

van ons de daadwerkelijke uitvoering van het vervoer. De kosten van dit vervoer worden 1-op-1 doorbelast richting de gemeenten.

Wmo/Jeugd

De taken en werkzaamheden binnen Wmo/Jeugd richten zich op contractbeheer en leveranciersmanagement. Vanuit deze rol bewaken wij de naleving van contractuele afspraken met aanbieders en werken wij, samen met gemeenten en zorgaanbieders, aan het verbeteren van de kwaliteit van de geleverde zorg én aan het financieel duurzaam houden van het zorglandschap. Wij voeren periodiek contractgesprekken met gecontracteerde aanbieders en organiseren in samenwerking met gemeenten ontwikkeltafels om het zorglandschap verder te versterken en door te ontwikkelen.

Inburgering

Regio Rivierenland voert de inburgering uit voor 5 gemeenten. Zoals in de Dienstverleningsovereenkomst is afgesproken is de primaire taak het begeleiden van statushouders naar een inburgeringsdiploma. Dit gebeurt op basis van de in de WI2021 vastgelegde taken waaronder de *Brede Intake* en het *Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie.* Daarnaast coachen en ontzorgen wij statushouders op financieel gebied, richting meer financiële zelfredzaamheid. Deze taak zullen wij in 2027 verder door ontwikkelen, om de uren effectief in te zetten voor de inwoners die dit het hardste nodig hebben. Daarnaast organiseren we per 2027 de begeleiding van de doelgroep gezinsmigranten groepsgewijs waardoor de effectiviteit toeneemt en de doelgroep asielstatushouders intensiever wordt gevolgd.

Beleidsindicatoren

De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren binnen programma 2 Contractgestuurde dienstverlening hebben betrekking op vroegtijdig schoolverlaters en onderwijsverzuim.

Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 27 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten.
Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of minimaal een mbo 2- diploma.
Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers aan het begin van het schooljaar.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie MBO Realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2023-2024				
Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	630	25	3,97%	6,09%
Culemborg	609	32	5,25%	6,09%
Maasdriel	542	22	4,06%	6,09%
Neder-Betuwe	756	28	3,70%	6,09%
Tiel	1.051	62	5,90%	6,09%
West Betuwe	1.351	55	4,07%	6,09%
West Maas en Waal	444	19	4,28%	6,09%
Zaltbommel	792	35	4,42%	6,09%
Totaal	**6.175**	**278**	**4,50%**	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2023-2024). De cijfers over schooljaar 2024-2025 zijn op het moment van opstellen van de jaarstukken nog niet vrijgegeven.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie VO (incl. Vavo) Realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2023-2024				
Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	1.392	11	0,79%	0,74%
Culemborg	1.652	9	0,54%	0,74%
Maasdriel	1.296	9	0,69%	0,74%
Neder-Betuwe	1.455	2	0,14%	0,74%
Tiel	2.081	10	0,48%	0,74%
West Betuwe	3.027	13	0,43%	0,74%
West Maas en Waal	971	6	0,62%	0,74%
Zaltbommel	1.760	12	0,68%	0,74%
Totaal	**13.634**	**72**	**0,53%**	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2023-2024). De cijfers over schooljaar 2024-2025 zijn op het moment van opstellen van de jaarstukken nog niet vrijgegeven.

Bovenstaande beleidsindicatoren met betrekking tot vroegtijdig schoolverlaters geven het nettoresultaat weer van de uitvalscores. De definitieve vsv-cijfers over het schooljaar 2023-2024 laten zien dat in totaal 350 jongeren (vo, vavo en mbo) uit Rivierenland zijn uitgevallen. Dit komt neer op een definitief vsv-percentage van 1,77%. In onze regio is het percentage vsv fors gedaald, zitten we ruim onder het landelijk gemiddelde en staan we landelijk op de tweede plaats van alle regio's. De drie grootste oorzaken dat jongeren vroegtijdig van school raken zonder startkwalificatie zijn al jaren verkeerde schoolkeuze, niet meer gemotiveerd zijn en/of willen gaan werken.
De hierna opgenomen cijfers over schoolverzuim geven wél het effect van de verrichte inspanningen weer.

Absoluut verzuim *Realisatie schooljaar 2024-2025, leerlingen 5 t/m 17 jaar*			
Gemeente	Aantal leerlingen	Absoluut verzuim	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.704	40	10,80
Neder-Betuwe	4.498	43	9,56
West Betuwe	7.593	44	5,79
West Maas en Waal	2.546	21	8,25
Zaltbommel	4.612	53	11,49
Totaal	**22.953**	**201**	**8,76**

Bron: JVS-Jeugdvolgsysteem/DUO

Relatief verzuim *Realisatie schooljaar 2024-2025, leerlingen 5 t/m 17 jaar*			
Gemeente	Aantal leerlingen	Relatief verzuim	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.704	63	17,01
Neder-Betuwe	4.498	52	11,56
West Betuwe	7.593	157	20,68
West Maas en Waal	2.546	47	18,46
Zaltbommel	4.612	116	25,15
Totaal	**22.953**	**435**	**18,95**

Bron: JVS-Jeugdvolgsysteem/DUO

Het aantal absoluut verzuim is gestegen en het aantal relatief verzuim gedaald ten opzichte van het schooljaar daarvoor. Het positieve effect van de preventieve inzet en intensivering van de ketensamenwerking, zien we met name terug in een daling van herhaalmeldingen en een stijging van het aantal jongeren dat weer teruggekeerd is binnen onderwijs. Met tijdig de juiste aanpak en inzet, wordt erger en uitval voorkomen. De toename van absoluut verzuim wordt met name veroorzaakt door gebrek aan motivatie en/of willen gaan werken, multi-problematiek, maar ook door verhuisbewegingen en nieuwkomers. We kijken naar mogelijkheden en inzetten vanuit ontwikkeling en de situatie van de jongeren. Handhaven wordt alleen in het uiterste geval ingezet. Leerplicht wordt eerder en beter gevonden door scholen, ouders en ketenpartners bij zorg en voor advies. Leerplicht is de verbinder, voert waar nodig de regie en zorgt voor beweging in het proces, waarbij het recht op onderwijs en ontwikkeling van het kind centraal staat.

De financiën van dit programma

Financiële aandachtspunten

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiën van dit programma. Hieronder volgen per onderdeel de belangrijkste financiële aandachtspunten:

Programma 2 *Bedragen x € 1.000*	**Rekening 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Lasten	12.803	12.709	13.354
Baten	14.194	14.126	14.953
Subtotaal	**1.391**	**1.417**	**1.599**
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**1.391**	**1.417**	**1.599**
Onttrekking reserve	88	184	-
Storting reserve	73	-	-
Resultaat	**1.406**	**1.601**	**1.599**

Toelichting bij de tabel:
Het begrote resultaat van € 1.599.000 (voordeel) is gelijk aan het bedrag van de overheadkosten, die conform BBV-voorschrift niet meer aan het programma worden toegerekend, maar integraal (bij programma 3) worden verantwoord.

Doorstroompunt

Vanwege de wetswijziging Van School naar Duurzaam Werk (per 1-1-2026) zijn er nog onduidelijkheden met betrekking tot de inzet van het Doorstroompunt voor de nieuwe doelgroep tot 27 jaar en de samenwerking met (andere) ketenpartners. Daarmee zijn er nog onduidelijkheden betreft formatie en lasten 2027. De rijksmiddelen Doorstroompunt vanaf 2026 zijn anders opgebouwd en bevat geen budget 'Kwalificatieplichtgelden' meer. Regionaal is afgesproken dat vanaf 2027 het volledige budget wordt ingezet op de wettelijke doelgroep van het Doorstroompunt. De lasten dalen met € 3.000, de overhead daalt met € 5.000 en de baten dalen met € 7.000.

Doorstroompunt	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Uitgaven excl. overhead	1.208.231	1.205.576
Overhead	285.505	280.832
Uitgaven incl. overhead	**1.493.736**	**1.486.408**
Inkomsten (incl. overhead)	1.493.736	1.486.408
Resultaat (incl. overhead)	**0**	**0**

Leerplicht

De lasten stijgen met € 17.000, omdat de formatie Leerplicht nu ook voor de laatste gemeente is bijgesteld naar Ingrado-norm, daarnaast zijn de salariskosten geïndexeerd en is het meest recente leerlingenaantal (peildatum 1-10-2025) gehanteerd. Ook zijn de kosten van het JeugdVolgSysteem geïndexeerd. Door uitbreiding van de formatie stijgt de overhead met € 22.000 en de baten met € 39.000. Bij de baten is een efficiency-voordeel doorberekend door middel van een korting aan alle deelnemende gemeenten.

Leerplicht	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Uitgaven excl. overhead	848.229	865.231
Overhead	311.567	333.191
Uitgaven incl. overhead	**1.159.796**	**1.198.422**
Inkomsten (incl. overhead)	1.159.796	1.198.422
Resultaat (incl. overhead)	**0**	**0**

Sociale recherche

In de afgelopen jaren zagen we een afname in het beroep dat met name vanuit de participatiewet op de Sociale Recherche wordt gedaan. Door hernieuwde samenwerkingsafspraken met de opdrachtgevers zijn voor de komende jaren afspraken gemaakt voor de inzet van de Sociale Recherche. Samen met het natuurlijke verloop van personeel ontstaat hierdoor weer een gezonde financiële situatie. De lasten dalen hierdoor met € 73.000, de overhead daalt met € 35.000 en de baten stijgen met € 76.000.

Sociale recherche	Begroting 2026	Begroting 2027
Uitgaven excl. overhead	417.192	343.927
Overhead	160.836	126.158
Uitgaven incl. overhead	**578.028**	**470.085**
Inkomsten (incl. overhead)	394.223	470.085
Resultaat (incl. overhead)	**-183.805**	**0**

Versis

Marktpartijen verzorgen in opdracht van ons de daadwerkelijke uitvoering van het vervoer. De kosten hiervan worden 1-op-1 doorbelast richting de gemeenten. Dit betreft de kosten op basis van het daadwerkelijke gebruik. De lasten vallen hoger uit door de aangekondigde indexatie en actualisatie van de beheerkosten € 64.000 en de indexatie en verwachte stijging van het gebruik van vervoer € 332.000. Tevens stijgt de overhead met € 4.000. Door de 1-op-1 doorbelasting van de lasten stijgen de baten met € 400.000.

Versis	Begroting 2026	Begroting 2027
Uitgaven excl. overhead	8.063.406	8.459.553
Overhead	80.418	84.105
Uitgaven incl. overhead	**8.143.824**	**8.543.658**
Inkomsten (incl. overhead)	8.143.824	8.543.658
Resultaat (incl. overhead)	**0**	**0**

Wmo/Jeugd

Het uitvoeringsbudget en de salarislasten zijn geïndexeerd en de lasten voor de Essentiële functies zijn toegevoegd zoals aangekondigd in de kaderbrief, waardoor de lasten stijgen met € 291.000. De overhead stijgt met € 8.000. Door stijging van de lasten en de overhead stijgen de baten met € 299.000.

WMO-Jeugd	Begroting 2026	Begroting 2027
Uitgaven excl. overhead	1.213.328	1.504.689
Overhead	353.839	361.654
Uitgaven incl. overhead	**1.567.167**	**1.866.343**
Inkomsten (incl. overhead)	1.567.167	1.866.343
Resultaat (incl. overhead)	**0**	**0**

Inburgering

De lasten stijgen met € 16.000, de overhead stijgt met € 4.000 en de baten stijgen met € 21.000. De kosten voor de DVO Inburgering zijn geïndexeerd met de prijs- en loonindexaties uit de kaderbrief. Daarnaast zijn de kosten voor de tolkendienst geïndexeerd in de begroting. Dit is een inburgeringsvoorziening die door gemeenten wordt gefinancierd vanuit de SPUK Inburgering. Regio Rivierenland zal deze kosten volgens afspraak doorbelasten aan de gemeenten op basis van werkelijke inzet per gemeente.

Inburgering	Begroting 2026	Begroting 2027
Uitgaven excl. overhead	958.952	975.408
Overhead	408.564	412.769
Uitgaven incl. overhead	**1.367.516**	**1.388.177**
Inkomsten (incl. overhead)	1.367.516	1.388.177

Resultaat (incl. overhead)	**0**	**0**

In bijlage 2 is een tabel opgenomen met de begrote bedragen per Contractgestuurde dienst per gemeente.

Producten

Tot dit programma behoren de volgende producten:

- Doorstroompunt (voorheen RMC)
- Leerplicht
- Sociale Recherche
- Coördineren en beheren van de uitvoering van Basismobiliteit (Versis)
- Uitvoeringsondersteuning Wmo/Jeugd
- Wet Inburgering

Achtergronden bij dit programma

Meer informatie over Contractgestuurde dienstverlening is te vinden op onze website: www.regiorivierenland.nl.

Programma 3 – Algemene baten en lasten

In dit programma worden de overheadkosten centraal begroot en verantwoord, die niet meer toegerekend worden aan taken/activiteiten. Alleen de kosten die een directe relatie hebben met het primaire proces worden aan de programma's toegerekend.

Naast de overheadkosten worden binnen dit programma ook de resultaten uit Treasury en de centrale budgetten voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting begroot en verantwoord.

Resumerend zijn in programma 3 Algemene baten en lasten de volgende onderdelen opgenomen:

Programma onderdelen programma 3 Algemene baten en lasten		
A	Overhead	Taakveld 0.4 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
B	Treasury	Het renteresultaat zoals opgenomen in taakveld 0.5 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
C	Onvoorziene uitgaven	Het centrale budget voor onvoorziene uitgaven maakt deel uit van taakveld 0.8 'Overige baten en lasten' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
D	Vennootschapsbelasting	Het centraal begrote bedrag voor de heffing van vennootschapsbelasting wordt opgenomen in taakveld 0.9 'Vennootschapsbelasting' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.

De financiën van dit programma

Financiële aandachtspunten

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiën van dit programma. Hieronder volgen de belangrijkste financiële aandachtspunten:

- De lasten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten van overhead. De totale lasten bij programma 3 zijn t.o.v. de begroting 2026 per saldo met € 23.000 gestegen. De baten zijn gedaald met € 10.000.
- De lasten zijn hoger als gevolg van prijsindexatie (€ 22.000) en salarisindexatie (€ 53.000). Door bijstelling van de formatie, als gevolg van het beëindigen van een detachering naar de UBR, hebben we kosten weten te besparen en dalen de lasten (€ 52.000). De totale mutatie in lasten is daardoor slechts een stijging van € 23.000.
- In het bedrag van de begrote baten is een bijstelling van de opbrengsten uit dienstverleningsovereenkomsten opgenomen (€ 10.000). De inkomsten uit de dienstverlening aan de UBR dalen maar de inkomsten vanuit de Arbeidsmarktregio stijgen. Hiermee realiseren we een voordeel voor de gemeentelijke bijdrage.
- De inzet van de reserves is begroot op € 131.000 en bestaat uit de inzet van de reserve Herhuisvesting (€ 83.000) en de inzet van de reserve Desintegratiekosten voor de financiering van de lasten van het ICT-plan, waarmee we de vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur hebben gerealiseerd (€ 48.000).

Na de samenvattende cijfertabel is een gedetailleerde specificatie opgenomen van de overheadkosten per onderdeel, waardoor de kosten van onze bedrijfsvoering transparant en inzichtelijk zijn vastgelegd in de begroting.

Programma 3 *Bedragen x € 1.000*	**Rekening 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Lasten	3.504	3.848	3.871
Baten	710	546	536
Subtotaal	**-2.793**	**-3.303**	**-3.335**
Gemeentelijke bijdrage	-	-110	-110
Saldo van baten en lasten	**-2.793**	**-3.413**	**-3.445**
Onttrekking reserve	61	133	131
Storting reserve	47	0	0
Resultaat	**-2.779**	**-3.279**	**-3.315**

Overzicht van de kosten van overhead

Conform wettelijk voorschrift (BBV) nemen we in een apart overzicht de kosten van de overhead op in het programmaplan, zodat via de programmabegroting inzicht wordt gegeven in de kosten van de overhead voor de gehele organisatie. Overhead heeft betrekking op ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product. De algemene definitie luidt als volgt: *overhead heeft betrekking op alle kosten die samenhangen met de sturing en de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van de overhead, waarbij voor het onderscheid naar de verschillende kostencomponenten aansluiting is gezocht bij de definitie en opsomming uit de Notitie Overhead van de BBV-commissie. De inrichting van onze administratie sluit hierop aan.

Overhead *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2027**	**Wijze van verdeling en toerekening van de overhead**
Directie en management primair proces	1.081	percentages en fte's
Bedrijfsvoering	1.969	percentages en fte's
Huisvesting	265	percentages en fte's
Personeelszaken en organisatie	281	percentages en fte's
Informatievoorziening en automatisering	265	percentages en fte's
Totaal lasten	**3.861**	
Vergoeding overeenkomst desintegratiekosten Avri	133	
Overige ontvangen bijdragen in de overheadkosten	283	
Totaal baten	**416**	
Saldo van de baten en lasten bij Overhead	**3.445**	
Mutaties reserves		
Onttrekking reserve Herhuisvesting	83	
Onttrekking reserve Desintegratiekosten	48	
Totaal mutaties reserves	**131**	
Saldo/resultaat taakveld 0.4 Overhead	**3.315**	

Op basis van de in bovenstaande tabel weergegeven verdeelsleutels bedraagt de overhead voor programma 1 Regionale samenwerking € 1.716.000 en voor programma 2 Contractgestuurde dienstverlening € 1.599.000. Voor de uitvoeringsteams van Contractgestuurde dienstverlening komt dat neer op een gemiddeld bedrag van € 41.900 per fte (inclusief de kosten voor het teammanagement).

Overhead en apparaatskosten

In onderstaand overzicht zijn de lasten gespecificeerd.

Specificatie *Bedragen x € 1.000*	**Overhead**	**Apparaatskosten**
Totaal lasten overhead	3.861	3.861
Uitvoeringsteams Contractgestuurde dienstverlening		3.839
Opgaven-, en programmaondersteuning		1.415
Totaal lasten	**3.861**	**9.115**
Percentage van de totale lasten	**12,2%**	**28,9%**
Bedrag per inwoner	**€ 14,96**	**€ 35,31**

De overhead, uitgedrukt als percentage van het totaal van de begrote lasten, is t.o.v. de begroting 2026 gedaald met 7,3% punten (van 19,5% naar 12,2%). De procentuele daling in de begroting 2027 heeft te maken met de grote stijging van de lasten binnen programma 1 door de Regio Deal.

Treasury
De investeringen en overige activiteiten hebben we met eigen middelen (voornamelijk reserves) gefinancierd. Hierdoor realiseren we in de begroting een positief resultaat uit treasury, dat we via de gemeentelijke bijdrage teruggeven aan de gemeenten.

Alle rentelasten en rentebaten worden begroot en verantwoord op het taakveld Treasury.
In de paragraaf Financiering is een renteschema opgenomen, dat inzicht geeft in de rentebaten, rentelasten en het begrote renteresultaat. Het saldo en de samenstelling van het resultaat uit treasury is in onderstaand overzicht samengevat.

Specificatie *Bedragen x € 1.000*	**Treasury**
Rentebaten	120
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	-
Rentelasten overig	
Saldo rentelasten en rentebaten	**120**
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa (taakvelden) toe te rekenen rente	**120**
De aan de overige vaste activa (taakvelden) toegerekende rente	-
Begroot resultaat taakveld 0.5 Treasury	**120**

Per saldo resteert een begroot positief resultaat uit treasury van € 120.000, dat via de gemeentelijke bijdrage wordt teruggegeven aan de gemeenten.

Onvoorziene uitgaven
In de begroting 2027 is een centraal budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 10.000. Financiering gebeurt via de gemeentelijke bijdrage.

Vennootschapsbelasting
Regio Rivierenland is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.
Bij de taken die als ondernemersactiviteit worden aangemerkt moet over de behaalde (fiscale) winsten vennootschapsbelasting worden afgedragen, tenzij één van de in de wet opgenomen vrijstellingen van toepassing is. Voor het begrotingsjaar 2027 wordt geen heffing van vennootschapsbelasting verwacht.

Producten
Tot dit programma behoren de volgende taakvelden/producten:
- Overhead
- Treasury
- Onvoorziene uitgaven
- Vennootschapsbelasting

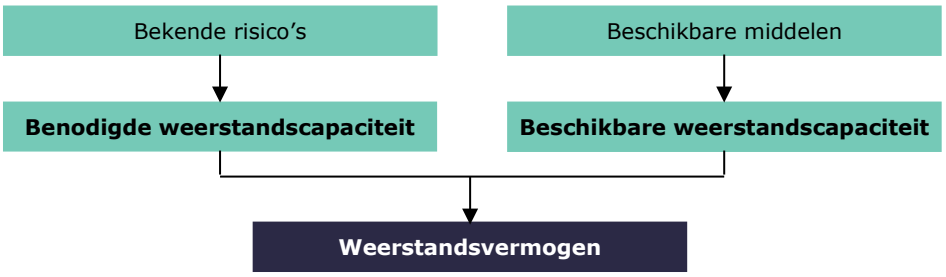
Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2027

Toelichting op het begrip weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit – de ingeschatte risico's – en de beschikbare weerstandscapaciteit – de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de aanwezige middelen om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

Het gaat bij het weerstandsvermogen met name om risico's die *niet* via verzekeringen of voorzieningen kunnen worden ondervangen.

In onderstaand schema is dit weergegeven:

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door:

- de verwachte impact van de aanwezige risico's;
- de gewenste mate van zekerheid dat de risico's kunnen worden opgevangen;
- de mate waarin de risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen en mogelijkheden waarover de regio kan beschikken om eventueel optredende niet begrote kosten af te dekken, zonder invloed op de uitvoering van taken.
De middelen die we tot de beschikbare weerstandscapaciteit rekenen zijn:

- de vrije aanwendbare reserves;
- de stille reserves;
- de post onvoorzien in de begroting.

De belangrijkste risico's met een financieel effect zijn gekwantificeerd middels kans en geschatte omvang. Dit is in onderstaande tabel weergegeven waarbij ook de genomen beheersmaatregelen beschreven zijn.

Risico's	Categorie	Geschatte kans in %	Geschatte omvang	Financieel effect van de risico's	Beheersmaatregelen
Onvoldoende (passende) personele inzet door vacatures en ziekte	Personeel	70%	€ 504.984	€ 353.489	Goed werkgeverschap verzekering (incl. ongeval en geweld)
Opname huidig verlofsaldo dat niet in voorziening is opgenomen	Personeel	10%	€ 158.000	€ 15.800	Periodiek overleg met werknemers
Beëindiging DVO inkomsten binnen overhead	Inkomsten	30%	€ 142.000	€ 42.600	Periodiek overleg met opdrachtgevers
Terugvordering Regio Deal oninbaar	Subsidies	10%	€ 1.341.193	€ 134.119	Periodiek overleg met penvoerders
Lagere rente-inkomsten	Inkomsten	50%	€ 20.000	€ 10.000	Monitoring rente-ontwikkeling
Hogere eisen wet- en regelgeving	Wettelijke kaders	50%	€ 80.000	€ 40.000	Monitoren en anticiperen
				€ 596.008	

Beleid omtrent weerstandscapaciteit

Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van acht gemeenten. Het weerstandsvermogen van de Regio wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke gemeenten. Niettemin zijn er redenen om ook binnen de Regio financiële weerstand op te bouwen. Op grond van wettelijke voorschriften is Regio Rivierenland verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Daarnaast is het wenselijk om voor bepaalde activiteiten een reserve te hebben om te voorkomen dat bedrijfsresultaten en onvoorziene omstandigheden grote afwijkingen veroorzaken in de jaarlijks geraamde gemeentelijke bijdragen en tarieven. De afgelopen jaren is de vaste gemeentelijke bijdrage van de gemeenten deels omgezet naar dienstverleningsovereenkomsten. Het leveren van maatwerk en flexibiliteit heeft als nadeel dat er meer (financiële) risico's in de bedrijfsvoering ontstaan. Om deze risico's op te kunnen vangen heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de vorming van reserves.

Weerstandscapaciteit	Prognose 1-1-27
Onvoorzien	
Algemene reserve	€ 474.000
Algemene reserve CgD reserve	€ 158.842
Onvoorzien	
Budget onvoorzien	€ 10.000
Totaal	**€ 642.842**

Weerstandsvermogen

Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 642.842
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 596.008
Ratio weerstandsvermogen	1,08

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit is 1,08 en wordt daarmee voldoende geacht.

Overzicht van weerstandscapaciteit en risico's bij de programma's Regionale samenwerking en Contractgestuurde dienstverlening

Om het inzicht te versterken in de bestaande en toekomstige financiële risico's en de mate waarin deze zijn afgedekt door reserves heeft het Regiokantoor in het verleden een onderzoeksrapport 'Risico's bij Regio Rivierenland' op laten stellen. Mede op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie en de in het onderzoekrapport opgenomen adviezen is een algemene reserve gevormd van € 474.000 als extra buffer voor het afdekken van (financiële) risico's.

In algemene zin kan gesteld worden dat er geen (grote) risico's zijn bij het Regiokantoor die om directe aanpassing in de bedrijfsvoering vragen.
Risico bij Contractgestuurde dienstverlening in de afgelopen jaren aanzienlijk gedaald.

Onze inspanningen zijn gericht op een reëel en structureel sluitende begroting bij de contractactiviteiten (programma 2) in de (meerjaren)begroting. De sturing op kosten is geïntensiveerd en verbeterd en we streven naar een financieel sluitende exploitatie.

Toelichting bij de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening
Voor het opvangen van tekorten (en overige financiële risico's) bij de uitvoering van contractactiviteiten (programma 2 Contractgestuurde dienstverlening) is een risicoreserve gevormd. Deze reserve is bedoeld om tegenvallende resultaten en/of wegvallende vraag op flexibele taken op te kunnen vangen. Een reserve van maximaal 30% van de totale uitgaven bij Contractgestuurde dienstverlening wordt voldoende geacht om de bedrijfsvoeringrisico's op te kunnen vangen (Besluit van het Algemeen Bestuur uit april 2011). De flexibele taken van Contractgestuurde dienstverlening bevatten risico's voor Regio Rivierenland, waarbij te denken valt aan ziekte en inhuur van personeel en fluctuaties in de vraag naar diensten/producten. Ook zijn er risico's op het gebied van vraag en aanbod. Hiertegenover staat dat de gemeenten betalen voor de gevraagde diensten. In het uiterste geval zijn gemeenten als eigenaar van de Regio Rivierenland verantwoordelijk voor tekorten die niet kunnen worden gedekt uit de gevormde reserves.

Onvoorziene uitgaven
In de Nota reserves en voorzieningen is ten aanzien van de weerstandscapaciteit van de programma's Regionale samenwerking en Contractgestuurde dienstverlening bepaald dat er een post 'onvoorzien' in de begroting opgenomen kan worden voor incidentele tegenvallers.
In de programmabegroting 2027 is een bedrag van € 10.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven.

Maatregelen op het gebied van risicobeheersing en risicomanagement

We hebben verzekeringen afgesloten voor onze eigendommen en voor het personeel. We hebben verzekeringen op het gebied van brand/opstal + inventaris/goederen, computerverzekering, aansprakelijkheid, rechtsbijstand en goed werkgeverschap. Eventuele financiële risico's en kosten van schades kunnen veelal via verzekeringspolissen worden gedekt.

De werkorganisatie en de werkprocessen zijn zodanig ingericht, dat voldoende (controle-) procedures en beheersmaatregelen functioneren om financiële risico's en frauderisico's te voorkomen of in ieder geval te beperken. We werken met (meerjarige) contracten, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting/onderhoud om de risico's ten aanzien financiële verplichtingen te reduceren. Ook voor de inkomsten geldt, dat we contractafspraken maken met onze klanten (bijvoorbeeld via dienstverleningsovereenkomsten). Het beheer van subsidiegelden en de bewaking van subsidievoorwaarden en -verplichtingen is voldoende ingebed in de organisatie.

Ten aanzien van de geldmiddelen wordt opgemerkt dat de organisatie geen eigen kas heeft.
Alle geldstromen lopen via de bank (BNG), waardoor geen risico's bestaan ten aanzien van vervreemding of verduistering van kasgelden. De banktegoeden zijn ondergebracht bij de schatkist, waardoor ook ten aanzien van het onrechtmatig gebruik van banktegoeden de financiële risico's grotendeels zijn afgedicht, omdat voor het ontvreemden van gelden extra stappen ondernomen moeten worden. Bovendien zijn in het proces van bankbetalingen meerdere controlestappen aangebracht.

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdrage zijn in de Regeling Regio Rivierenland bepalingen opgenomen, waardoor financiële risico's worden beperkt, in ieder geval voor de korte termijn. Overige getroffen maatregelen betreffen voornamelijk organisatorische maatregelen, passend bij de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering en de dynamiek van het werken in een gemeentelijke (politieke) omgeving. Er wordt geïnvesteerd in personeel via training, opleidingen en loopbaanbegeleiding. Daarnaast is er aandacht voor de kwaliteit, betrouwbaarheid en continuïteit van (ICT-)systemen en de hiermee samenhangende activiteiten op het gebied van databeheer en informatiebeveiliging.

Overige financiële risico’s

Op grond van de wettelijke voorschriften mogen in de balans geen arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen worden opgenomen met een jaarlijks gelijkblijvend volume. Dit heeft onder meer betrekking op de verplichting verlofdagen. Als gevolg van de toegenomen werkvoorraad en werkdruk zien we een groei in het verlofsaldo bij medewerkers. De lasten daarvan worden gerealiseerd op het moment dat het verlof wordt opgenomen of uitbetaald. Voor de latente verlofverplichtingen is geen budget in de begroting opgenomen en daarmee vormt de verplichting voor verlofdagen (in de jaarrekening 2025 een bedrag van € 158.000) een belangrijke financiële risicopost.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2027

We zetten het beleid ongewijzigd voort.

Beleidskader

Het beleid ligt vast in het meerjarenonderhoudsplan

Het beleidskader ligt vast in de beleidsnotitie Onderhoud gebouwen. Uitgangspunt is dat op langere termijn ons bedrijfspand op een adequate wijze wordt onderhouden. Renovaties en nieuwbouw moeten hiervan los worden gezien. Hiervoor dienen afzonderlijk middelen beschikbaar te worden gesteld door het Algemeen Bestuur. Het onderhoudsplan is doorgerekend voor een periode van 16 jaar. Jaarlijks wordt nagegaan of de voorziening een toereikend saldo heeft en of het meerjarenonderhoudsplan bijstelling behoeft.

Financiële consequenties en vertaling daarvan in de begroting

Onderhoudsvoorziening pand Burg. van Lidth de Jeudelaan
In 2024 is door het algemeen bestuur een nieuw meerjarenonderhoudsplan vastgesteld. We hebben in de begroting 2027 de storting in de onderhoudsvoorziening vastgelegd op € 15.546, gelijk aan het geraamde bedrag in de begroting 2026. In het meerjarenonderhoudsplan is geen onttrekking begroot voor het jaar 2027.

Het geplande/geraamde verloop van de onderhoudsvoorziening meerjarig is als volgt.

Onderhoudsvoorziening gebouwen Burg. Van Lidth de Jeudelaan *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**	**Begroting 2030**
Stand 1 januari	**66**	**81**	**97**	**79**
Dotatie voorziening	16	16	16	16
Onttrekking voorziening	-	-	-34	-51
Stand 31 december	**81**	**97**	**79**	**43**

Paragraaf 3 – Bedrijfsvoering

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2027

Algemeen

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's 1 en 2 te realiseren.

Onze organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Verandering zal de constante factor zijn voor onze organisatie. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. Het Algemeen Bestuur heeft hierbij een kaderstellende en controlerende taak.

De organisatie van de Gemeenschappelijk Regeling Regio Rivierenland bestaat uit drie onderdelen:

1. **Programma's en projecten (programma 1)**:
   Dit onderdeel richt zich op de procesmatige facilitering van regionale samenwerking op bijvoorbeeld de thema's wonen, economie, energie en mobiliteit. Daarmee worden de opgaven uit programma 1 van de begroting verwezenlijkt.
2. **Contractgestuurde Dienstverlening (programma 2)**:
   Dit onderdeel voert 6 gemeentelijke taken uit: leerplicht, Doorstroompunt, Wmo-jeugd, inburgering, sociale recherche en Versis (doelgroepen en leerlingenvervoer). Daarmee worden de opgaven uit programma 2 van de begroting gerealiseerd.
3. **Algemene Baten en Lasten (programma 3)**:
   Dit onderdeel bestaat uit HR, Financiën, Juridische Zaken, Facilitair, ICT, Informatieveiligheid en privacy (FG), Communicatie, Secretariaat en Informatiebeheer. Dit onderdeel is gericht op de bedrijfsvoering van de GR Regio Rivierenland en de interne dienstverlening en bedrijfsprocessen die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's 1 en 2 te realiseren.

Programma's en projecten (Programma 1)

De samenwerking tussen de gemeenten wordt gefaciliteerd door programmamanagers en projectleiders voor diverse beleidsvelden/opgaven. Zij faciliteren de samenwerking tussen de gemeenten (en tussen gemeenten en samenwerkingspartners) op een hoogwaardig procesmatig niveau en anticiperen daarbij op de wensen van de gemeenten en maatschappelijke ontwikkelingen (veranderingen, bedreigingen en kansen voor de gemeenten). Samen met de gemeenten zetten we in op het transparant maken en houden van de onderwerpen die op regionaal niveau spelen en opgepakt worden, zodat de gemeenten(raden) het overzicht behouden en de inhoudelijke richting kunnen blijven bepalen.

Contractgestuurde dienstverlening (Programma 2)

Bij de Contractgestuurde Dienstverlening ontzorgen we de gemeenten op maat in de uitvoering van gemeentelijke taken omdat gemeenten meerwaarde zien om die taken op regionaal schaalniveau op te pakken. Die meerwaarde zit in robuustheid (medewerkers kunnen elkaar vervangen), efficiëntie (werkzaamheden kunnen optimaal verdeeld, niet per definitie per gemeente) en kostenbesparing (gemeenten profiteren van schaalvoordelen).

Bedrijfsvoering (Programma 3)

De ondersteunende diensten (HR, Financiën, Juridische Zaken, Facilitair, ICT, Informatieveiligheid en privacy (FG), Communicatie, Secretariaat en Informatiebeheer) staan direct ten dienste van het primair proces van de organisatie, zijnde de taken uit programma 1 en 2. Ten behoeve van de instandhouding van de regionale samenwerking zelf, zijn op concernniveau werkzaamheden nodig. De concernondersteuning is gericht op:

- Het werkgeverschap (arbeidsvoorwaarden (inclusief facilitaire zaken en ICT-faciliteiten), personeelsregelingen, OR).
- De planning- en control cyclus, monitoring en financieel advies.
- Control (interne controle en algemene financiële control).
- Organisatie-inrichting (treasury, budgetbeheer, mandatering, organisatieregelingen).
- Juridische control (gemeenschappelijke regeling en interne reglementen en verordeningen).
- Archief (centrale archiefverantwoording en -wetgeving).
- Concerncommunicatie (website, intranet, nieuwsuitingen, folders).
- Bestuursondersteuning (faciliteren bestuursvergaderingen, regiomiddagen, regionale agendacommissie en bijeenkomsten).

Doorontwikkeling bedrijfsvoering
In 2026 hebben we voldaan aan de gevraagde verlaagde gemeentelijke bijdrage voor 2027. Deze hebben wij in de programmabegroting 2026 en bijbehorende meerjarenraming verwerkt. De doorgevoerde maatregelen in 2026 om aan de taakstelling te voldoen waren een verlaging van het salarisbudget bij HR, verhoging van de onttrekking uit reserves voor afschrijvingslasten (dit conform de bestemmingsreserve) en het opnemen van de verwachte renteopbrengst in de begroting. We ontvangen de rente op de tegoeden die we hebben vanuit de (provinciale) subsidies en rijksbijdragen die we ontvangen. Met deze maatregelen voldoen we aan de oproep van de gemeenten en kunnen we ook onze budgetten indexeren.

Momenteel zijn we in gesprek met het bestuur van de Avri over de frictiekosten die zij aan Regio Rivierenland betalen. Deze verplichting vloeit voort uit de gevolgen van de afsplitsing van Avri in 2016 en betreft een vergoeding voor de structurele desintegratiekosten waarmee Regio Rivierenland is geconfronteerd. In deze begroting is de bijdrage vanuit de Avri in de frictiekosten nog opgenomen. We werken met de Avri aan een gezamenlijk voorstel hoe we in de toekomst met deze kosten omgaan. Dit voorstel zal ter besluitvorming worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

De koffiemachines op kantoor naderen het einde van hun levensduur waardoor de kans op storingen toeneemt. De verkrijgingsprijs van de nieuwe machines ligt boven € 15.000 waardoor we deze volgens het vastgestelde activabeleid moeten activeren. In de begroting 2027 vragen we hiervoor een investeringskrediet aan van € 23.000 waarmee we de beide koffiemachines kunnen vervangen. De investering zal in de daaropvolgende jaren worden afgeschreven. De afschrijving kan gedekt worden binnen de huidige meerjarenbegroting.

De complexiteit van de opgaven neemt steeds verder toe. Als gevolg hiervan wordt de samenwerking met partners en het gezamenlijk maken van keuzes en bedenken van slimme integrale oplossingen steeds belangrijker. Om gemeenten goed van dienst te blijven én de toekomstige ambities te realiseren, vraagt dit in snel tempo iets van de ontwikkeling van medewerkers, zowel in kennis als in competenties en vaardigheden. Daarbij komt dat de krapte op de arbeidsmarkt sterk toeneemt in vrijwel alle sectoren. Om medewerkers te blijven binden aan de organisatie en om nieuwe medewerkers te werven, zullen wij een aantrekkelijke werkgever moeten blijven. Om goed werkgeverschap meer vorm en inhoud te geven, blijven wij onder andere inzetten op het concept van Great Place To Work.

Het doorontwikkelen van de organisatie vraagt naast de verdere ontwikkeling van medewerkers en goed werkgeverschap, ook om automatisering en digitalisering van interne processen. Wanneer de bedrijfsprocessen niet verder geautomatiseerd worden, vergen reguliere interne processen onnodig veel tijd en capaciteit en leidt dit tot een te hoge werkdruk met de daaraan gekoppelde risico's van verminderde vitaliteit en uitval. Deze doorontwikkeling (efficiëntieslag) is dan ook noodzakelijk om de dienstverlening naar de gemeenten kwalitatief goed te continueren.

Beleidsindicatoren

Met de wetswijziging van maart 2016 in het kader van de Vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn een aantal beleidsindicatoren vastgesteld, die verplicht in de programma's en programmaverantwoording opgenomen moeten worden.
De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren binnen programma 3 zijn in het hierna opgenomen overzicht benoemd en toegelicht.

Beleidsindicator	Begroting
Personele formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,29
Personele bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,27
Externe inhuur (percentage van de totale salariskosten)	1,1%
Overhead (percentage van de totale lasten)	12,2%
Apparaatskosten (bedrag per inwoner)	€ 35,31

Toelichting bij de beleidsindicatoren

Personele formatie en personele bezetting
De personele formatie is gebaseerd op het actuele formatieoverzicht, waarin ook de vacatures en formatie-gerelateerde begrotingswijzigingen zijn meegenomen. In onderstaand overzicht zijn de besluiten met betrekking tot de personele formatie en aanstellingen tot 1 februari 2026 zijn verwerkt.

Specificatie	Personele formatie (incl. vacatures)	Personele bezetting
Directie en management primair proces	7,00	7,00
Bedrijfsvoering	16,78	14,13
Programma's en projecten	10,34	8,56
Uitvoeringstaken Contractgestuurde dienstverlening	37,76	35,98
Arbeidsmarktregio Rivierenland*	2,78	2,78
Totaal fte	**74,66**	**68,45**
Totaal fte per 1.000 inwoners	**0,29**	**0,27**

*) *De formatie van de Arbeidsmarktregio Rivierenland worden gefinancierd door de Arbeidsmarktregio.*

De personele bezetting is per saldo 6,21 fte lager dan de personele formatie. Het verschil bestaat uit formatieplaatsen die tijdelijk ingevuld zijn met externe inhuur.

Externe inhuur
De in de salarisbegroting opgenomen budgetten voor externe inhuur komen in de begroting 2027 uit op een bedrag van € 92.000. Dat is 1,1% van het salariskostenbudget in de begroting. De inhuurbudgetten hebben betrekking op de teams Versis en Bedrijfsvoering.

In het geval we voor (tijdelijke) projecten extern personeel inhuren, worden de lasten hiervan gefinancierd uit de projectopbrengsten. De eventuele inhuurkosten voor projecten zijn niet in de salarisbegroting meegenomen.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2027

We zetten het beleid ongewijzigd voort.

Beleidskader: het Treasurystatuut van de regio

In het Treasurystatuut staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld.
De uitvoering en ontwikkelingen worden in deze paragraaf toegelicht.

Onderdelen:
- Algemene ontwikkelingen
- Treasurybeheer
- (Krediet) Risicobeheer
- Financiering
- Ontwikkeling liquiditeitspositie

Algemene ontwikkelingen

Dit onderdeel schetst de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, alsmede wijzigingen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de wet Hof en het Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen
Regio Rivierenland voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving.
Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere financiële instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan.
Er mag een bedrag ter hoogte van 2,00% (met een ondergrens van € 1.000.000) van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken.
Wij hebben de drempelwaarde vastgelegd op € 450.000, omdat bij een banksaldo boven € 500.000 een rentevergoeding aan de BNG betaald moet worden.

Externe ontwikkelingen, rente-ontwikkelingen
De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, alsmede wijzigingen in wet- en regelgeving.
Regio Rivierenland kent geen zelf ontwikkelde rentevisie. Zij volgt de marktgegevens en renteontwikkelingen via publicaties van gerenommeerde financiële instellingen.
We verwachten dat de rente op de geld- en kapitaalmarkt in de komende periode op het huidige niveau zal blijven.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids) uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige treasurystatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico’s.
Met de invoering van schatkistbankieren is de aandacht voor het volgen en bewaken van de banksaldi en de mutaties in 's Rijksschatkist verder geïntensiveerd.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een wettelijke limiet en bepaalt de maximale omvang van de externe kortgeldpositie in enig jaar. De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal van € 31.589.000. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken. De kasgeldlimiet voor Regio Rivierenland bedraagt voor 2027 € 2.590.000. In de meerjarenraming is geen overschrijding van de kasgeldlimiet voorzien

Kasgeldlimiet *Bedragen x € 1.000*	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	19.173	19.669	31.589	24.119	23.852	22.447
Kasgeldlimiet o.g.v. wet Fido: 8,2% van grondslag	**1.572**	**1.613**	**2.590**	**1.978**	**1.956**	**1.841**
Gemiddelde vlottende schulden	1.530	1.397	1.397	1.397	1.397	1.397
Gemiddelde vlottende middelen	12.688	24.833	16.815	16.285	15.723	13.647
Gemiddelde netto vlottende schulden	**-11.158**	**-23.437**	**-15.418**	**-14.888**	**-14.327**	**-12.250**
In percentage t.o.v. begroting	-58%	-119%	-49%	-62%	-60%	-55%
Ruimte (+) / overschrijding (-)	-12.730	-25.049	-18.009	-16.866	-16.283	-14.091

Renterisico

De renterisiconorm is ook een wettelijke limiet en beperkt de vaste schuld die in enig jaar voor aflossing of renteherziening in aanmerking komt tot 20% van het begrotingssaldo. Derhalve is er geen renterisico gezien Regiorivierenland geen leningen heeft.

Kredietrisicobeheer

Regio Rivierenland loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen. De gelden zijn belegd conform de voorwaarden genoemd in het treasurystatuut.

Frauderisico

We hebben bij het Regiokantoor een inventarisatie van frauderisico's uitgevoerd. Het doel van deze frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's binnen onze organisatie en welke beheersingsmaatregelen er eventueel nog genomen moeten worden ter voorkoming van eventuele fraude. De belangrijkste frauderisico's hebben betrekking op fraude met bancaire middelen, kantoorvoorraden en onrechtmatig gebruik van subsidiegelden. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Financiering

De aanwezige vaste activa zijn volledig met eigen middelen betaald.
Sinds de overname van de BNG leningen door Avri verloopt de financiering enkel nog via eigen reserves.

Financiering *Bedragen x € 1.000*	**Prognose 1-1-2027**
Totale kapitaalbeslag in vaste activa	**467**
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves)	1.928
Vaste schulden (Leningen BNG)	-
Totaal van de langlopende financiering	**1.928**

Er is een surplus aan langlopende financieringsmiddelen. Dat heeft voor een groot deel te maken met de verkoop eind 2018 van het pand JS de Jongplein. Het overschot aan kortlopende middelen hebben we ondergebracht bij 's Rijks Schatkist.
De financiering van onze eigen bedrijfsactiviteiten en investeringen gebeurt uit eigen middelen (voornamelijk reserves). Een belangrijk voordeel van de financiering met eigen financieringsmiddelen (reserves) is, dat geen rentelasten betaald hoeven te worden.
De reserves worden de komende jaren afgebouwd en ingezet voor de bekostiging van de herhuisvesting (verbouwingsinvesteringen) en het ICT-plan (modernisering ICT-infrastructuur en vervanging kantoorautomatisering). In meerjarig perspectief wordt de inzet van de bestemmingsreserves jaarlijks afgebouwd, waardoor we ook in de toekomst een reëel en structureel sluitende begroting realiseren.

Wettelijke kaders

In de Notitie Rente van de BBV-commissie zijn voorschriften opgenomen voor de wijze waarop de rente verwerkt moeten worden in de begroting. Alle rentelasten en rentebaten uit hoofde van financieringen moeten bij Treasury worden verantwoord. Er mag een rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) worden berekend, maar deze rentevergoeding is gemaximeerd tot het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de rentelasten over de externe financiering (langlopend én kortlopend). De omslagrente moet op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele vaste activa. Het in de begroting voorgecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.
De BBV-commissie doet de aanbeveling om het Renteschema uit de Notitie Rente op te nemen in de paragraaf Financiering van de begroting.

In de begroting 2027 hebben we de rentepercentages toegepast die in onderstaand overzicht zijn opgenomen.

Rentepercentages	
Langlopende financiering	n.v.t.
Rentevergoeding over eigen vaste financieringsmiddelen (reserves)	0%
Omslagrentepercentage	0,0%

Op de volgende pagina is het Renteschema opgenomen uit de Notitie Rente van de BBV-commissie, waarmee inzicht wordt gegeven in de rentelasten, de rentebaten, het renteresultaat en de wijze van toerekening van de rente aan investeringen.

Renteschema

Renteschema *Bedragen x € 1.000*	
Rentebaten	120.000
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	-
Rentelasten overig	-
Saldo baten en lasten	**-**
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen externe rente	**-**
Rente over het eigen vermogen (niet van toepassing, geen externe rente)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen rente	**-**
De aan de overige vaste activa toegerekende rente (omslagpercentage 1,5%)	-
Gerealiseerd renteresultaat	**-**

Het resultaat uit Treasury (opgenomen in programma 3) komt uit op € 120.000 (voordelig) en is als volgt opgebouwd:

- Begrote rentebaten uit ontvangen rente: € 120.000

Paragraaf 5 –Verbonden partijen

Visie en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en financiële band heeft.

Deelname in samenwerkingsverbanden

Regio Rivierenland heeft geen bestuurlijke en/of financiële belangen in andere samenwerkingsverbanden.

Totaaloverzicht

Overzicht baten en lasten *Bedragen x € 1.000*		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten				
1. Regionale samenwerking		3.560	3.111	14.364
2. Contractgestuurde dienstverlening		12.803	12.709	13.354
3. Algemene baten en lasten		3.504	3.848	3.871
Totaal lasten		**19.867**	**19.669**	**31.589**
Baten				
1. Regionale samenwerking		2.132	1.781	12.866
2. Contractgestuurde dienstverlening		14.194	14.126	14.953
3. Algemene baten en lasten		710	546	536
Totaal baten		**17.036**	**16.452**	**28.355**
Gemeentelijke bijdrage				
1. Regionale samenwerking		2.951	3.009	3.213
2. Contractgestuurde dienstverlening		-	-	-
3. Algemene baten en lasten		-	-110	-110
Totaal gemeentelijke bijdrage		**2.951**	**2.899**	**3.103**
Saldo van baten en lasten		**121**	**-317**	**-131**
Mutaties reserves				
1. Regionale samenwerking	Onttr.	-	-	-
	Stort.	-	-	-
2. Contractgestuurde dienstverlening	Onttr.	88	184	-
	Stort.	73	-	-
3. Algemene baten en lasten	Onttr.	61	133	131
	Stort.	47	-	-
Totaal mutaties reserves		**28**	**317**	**131**
Resultaat		**149**	**-**	**-**

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage *Bedragen x € 1.000*	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Programma 1 Regionale samenwerking	2.951	3.009	3.213
Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening	-	-	-
Programma 3 Algemene baten en lasten	-	-110	-110
Totaal	**2.951**	**2.899**	**3.103**
Procentuele stijging		**-1,8%**	**7,0%**

De gemeentelijke bijdrage in de begroting 2027 komt uit op een bedrag van € 12,02 per inwoner. De mutaties worden hierna toegelicht.

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

De ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage geeft het volgende beeld:

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Gemeentelijke bijdrage programma's 1 t/m 3	2.951.344	2.899.303	3.103.495
Aantal inwoners	255.655	257.163	258.157
Bedrag per inwoner	**€ 11,54**	**€ 11,27**	**€ 12,02**

In de gemeentelijke bijdrage is niet de (project)bijdrage begrepen, die gemeenten betalen voor zaken zoals het Regionaal Investeringsfonds (RSF) en voor Mobiliteit. Deze bijdragen worden separaat gefactureerd.

De stijging van de gemeentelijke bijdrage in de begroting 2027 is in onderstaand overzicht gespecificeerd.

Mutaties gemeentelijke bijdrage *Bedragen x € 1.000*	**Afwijking**	
Gemeentelijke bijdrage begroting 2026	**2.899**	
Indexatie materiële en personele budgetten conform kaderbrief.	22	N
Hogere overheadskosten als gevolg van mutaties binnen programma 3.	16	N
Toevoeging opdracht regionale opgave Ruimte	166	N
Gemeentelijke bijdrage begroting 2027	**3.103**	

Gemeentelijke bijdrage begroting 2026

Overzicht besluiten Algemeen Bestuur na vaststelling programmabegroting 2026.

Nr.	Omschrijving	Bedrag *x € 1.000*	I/S*	Dekking	Datum besluit
Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2026		**2.899**			
	Geen begrotingswijzigingen t/m AB maart 2026				
Actueel saldo gemeentelijke bijdrage begroting 2026		**2.899**			
	De begrotingswijzigingen vanaf april 2026 worden in de Bestuursrapportage 2026 verwerkt				
Gemeentelijke bijdrage begroting 2026		**2. 899**			

I=Incidenteel; S=Structureel

Verschillenanalyse per programma

1. Regionale samenwerking *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2026	Begroting 2027		Verschil	Impact op gem. bijdrage
Lasten	**3.111**	**14.364**	**->**	**11.252**	
Opgaven-, en programmaondersteuning	Bijstelling Mobiliteitsfonds aan het aantal inwoners per 1-1-26 Mobiliteitsfonds van € 1,- per inwoner.			1	
Opgaven-, en programmaondersteuning	Einde van het Nationaal Programma Lokale Warmte			-187	
Opgaven-, en programmaondersteuning	Toevoegen van de begroting van de Regio Deal			11.272	
Opgaven-, en programmaondersteuning	Financiering overhead in projectformatie			-22	
Opgaven-, en programmaondersteuning	Toevoeging opdracht regionale opgave Ruimte			166	166
Alle producten	Indexatie materiële en personele budgetten conform kaderbrief.			22	22
Overhead	Een hoger bedrag voor de aan het programma toegerekende overheadkosten. De kosten van overhead zijn overeenkomstig wettelijk voorschrift (BBV) afzonderlijk verantwoord (bij programma 3); het effect op de gemeentelijke bijdrage is wel bij programma 1 verantwoord.				16
Baten	**1.781**	**12.866**	**->**	**11.086**	
Opgaven-, en programmaondersteuning	Bijstelling Mobiliteitsfonds aan het aantal inwoners per 1-1-26 Mobiliteitsfonds van € 1,- per inwoner.			1	
Opgaven-, en programmaondersteuning	Einde van het Nationaal Programma Lokale Warmte			-187	
Opgaven-, en programmaondersteuning	Toevoegen van de begroting van de Regio Deal			11.272	
Gemeentelijke bijdrage	**3.009**	**3.213**	**->**	**204**	**204**

2. Contractgestuurde Dienstverlening *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2026	Begroting 2027		Verschil	Impact op gem. bijdrage
Lasten	**12.709**	**13.354**	**->**	**645**	
Doorstroompunt	Het personeels- en materiële budget is geïndexeerd conform de kaderbrief. Bijstelling budgetten op basis van de verwachte rijksmiddelen.			-3	
Leerplicht	De fomatie is bijgesteld naar de Ingrado-norm en het personeels- en materiële budget is geïndexeerd conform de kaderbrief.			17	
Sociale Recherche	Het personeels- en materiële budget is geïndexeerd conform de kaderbrief. Daarnaast zijn de personele lasten lager, omdat het aantal formatieplaatsen wordt verminderd.			-73	
Basismobiliteit (Versis)	De beheerskosten zijn geïndexeerd en geactualiseerd zoals in de kaderbrief is aagekondigd € 64.000. De vervoerskosten zijn geïndexeerd en bijgesteld op basis van prognoses € 332.000.			396	
Ondersteuning WMO/Jeugd	De personele en materiële budgetten geïndexeerd conform de kaderbrief. De lasten voor Essentiële functies zijn toegevoegd aan de begroting.			291	
Inburgering	Indexatie van personele en materiële budgetten			16	
Overhead	Een lager bedrag voor de aan het programma toegerekende overheadkosten door de groei in programma 1. De kosten van overhead zijn overeenkomstig wettelijk voorschrift (BBV) afzonderlijk verantwoord (bij programma 3); het effect op de DVO-opbrengsten, een afname met € 2.000, is wel bij programma 2 verantwoord (verwerkt bij de DVO-opbrengsten).				
Baten	**14.126**	**14.953**	**->**	**827**	
Alle producten	In de begroting 2026 zijn de tarieven bijgesteld conform de stijging van de salariskosten. Hierdoor zijn de geraamde DVO-opbrengsten voor de uitvoeringstaken gestegen t.o.v. de begroting 2025. De stijging van de opbrengsten is hierna per uitvoeringstaak gespecificeerd.				
Doorstroompunt	Bijstelling van de verwachte rijks- en projectbijdragen.			-7	
Leerplicht	De baten van Leerplicht zijn hoger, door bijstelling naar de ingrado-norm. In de baten is een efficiency voordeel doorberekend d.m.v. een korting aan alle deelnemende gemeenten.			39	
Sociale recherche	Bijstelling van de baten door hernieuwde samenwerkingsafspraken.			76	
Basismobiliteit (Versis)	Bijstelling van de baten door actualisatie van de beheerkosten en de verwachte vervoerskosten.			400	
Ondersteuning WMO/Jeugd	Bijstelling van de baten door toevoeging van de Essentiële Functies.			299	
Inburgering	Bijstelling raming DVO-opbrengsten.			21	
Gemeentelijke bijdrage	**-**	**-**	**->**	**-**	

3. Algemene baten en lasten *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2026	Begroting 2027		Verschil	Impact op gem. bijdrage
Lasten	**3.848**	**3.871**	**->**	**23**	
Overhead	Indexatie materiële en personele budgetten conform kaderbrief.			75	
Overhead	Bijstelling formatie met verlaging formatie door einde detachering.			-52	
Treasury	n.v.t.				
Baten	**546**	**536**	**->**	**-10**	
Overhead	Daling opbrengsten uit DVO door einde detachering .			-39	
Overhead	Stijging opbrengsten uit DVO door bijstelling en indexatie.			30	
Gemeentelijke bijdrage	**-110**	**-110**	**->**	**-**	**-**

Uitgangspunten programmabegroting 2027

De uitgangspunten voor de programmabegroting 2027 zijn vastgesteld in de Kaderbrief Programmabegroting 2027.

Algemeen
Basis vormt het bestaande beleid zoals geformuleerd en geraamd in de Programmabegroting 2026 inclusief de begrotingswijzigingen tot en met de besluitvorming in het Algemeen Bestuur t/m maart 2026. Nieuwe ontwikkelingen die relevant zijn voor de begroting 2027 worden eveneens meegenomen.

Aantallen inwoners
Voor de vaststelling van de aantallen inwoners per gemeente worden, conform de in de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland opgenomen bepalingen, de openbaar gemaakte bevolkingscijfers van het CBS aangehouden naar de stand van 1 januari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Voor 2027 worden de voorlopige inwoneraantallen op 1 januari 2026 gehanteerd.

Prijsindexering kostenbudgetten
Overeenkomstig kaderbrief passen we een algemene prijsindexering toe van 2,4%. Alleen indien voor specifieke kostencategorieën andere indexeringspercentages gelden, wordt afgeweken van het algemene indexeringspercentage en worden de marktconforme kostenstijgingen in de begrotingscijfers verwerkt.

Meerjarenbegroting
In de meerjarenbegroting worden de actuele bedragen geraamd, waarbij rekening gehouden wordt met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarissen, prijsindexeringen, actualisatie van werkbudgetten en kapitaallasten.

Salariskosten
Algemeen uitgangspunt is dat de personele formatie en de bijbehorende salariskosten voor de begroting 2027 worden geraamd op basis van de actuele personele formatie in februari 2026. De Cao-afspraken tot en met maart 2027 zijn verwerkt in de salariskosten met daarnaast, conform kaderbrief, een verwachte indexatie vanaf maart 2027 voor 3,5% op basis van de door het CPB gepubliceerde cijfers in de septembercirculaire 2025.
In de jaarrekening worden de werkelijke salariskosten verantwoord.

Rente investeringen en reserves
Basis vormt hiervoor de nota "reserves en voorzieningen". Voor de rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) hanteren wij in de begroting 2027 een rente van 0%. Omdat er geen sprake is van externe financiering kan er geen interne rente gehanteerd worden.
Voor de toerekening aan vaste activa/investeringen hanteren we een omslagrente van 0%.

Vennootschapsbelastingplicht
De invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven per 1 januari 2016 heeft gevolgen voor Regio Rivierenland. Bij de taken die als ondernemersactiviteit worden aangemerkt moet over de behaalde (fiscale) winsten vennootschapsbelasting worden afgedragen, tenzij één van de in de wet opgenomen vrijstellingen van toepassing is.

BTW
De begroting van de lasten bij de programma's Regionale samenwerking, Contractgestuurde dienstverlening en Algemene baten en lasten is exclusief de compensabele en de verrekenbare BTW.

Meerjarenbegroting
In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarissen en eventuele prijsontwikkelingen.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten ten aanzien van de financiële positie zijn:
- Een stijging van de salarissen en premies voor pensioenen en werknemersverzekeringen in de begroting 2027 met de vastgestelde CAO tot en met maart 2027 met daarnaast, conform kaderbrief, een verwachte indexatie voor 3,5% op basis van de door het CPB gepubliceerde cijfers in de septembercirculaire 2025.
- De (bestemmings)reserves voor Herhuisvesting en Desintegratiekosten worden de komende jaren afgebouwd en ingezet voor de dekking van lasten waarvoor ze zijn gevormd. Gevolg hiervan is een geleidelijke verschuiving van financiering met eigen financieringsmiddelen (reserves) naar externe financiering. Indien en voor zover hiervoor additionele bancaire financiering noodzakelijk is, krijgen we te maken met nieuwe (externe) rentelasten.

Personeelskosten
Het totaal van de geraamde salarislasten (inclusief sociale lasten) in de begroting 2027 bedraagt € 8.531.000. In dit bedrag zijn ook budgetten voor externe inhuur opgenomen en de salarissen van de Arbeidsmarktregio Rivierenland (voorheen RW-POA). Hierbij wordt de kanttekening geplaatst, dat de salarislasten van Arbeidsmarktregio Rivierenland niet ten laste van onze eigen begroting komen, maar worden gefinancierd uit de financiële middelen van Arbeidsmarktregio Rivierenland zelf.

In het geval we voor (tijdelijke) projecten extern personeel inhuren, worden de lasten hiervan gefinancierd uit de projectopbrengsten. De eventuele inhuurkosten voor projecten zijn niet in de salarisbegroting meegenomen.

Investeringen
Via deze begroting wordt een investeringskrediet aangevraagd van € 23.000 voor de vervanging van de koffievoorziening. De afschrijvingen op de investeringen kunnen uit de huidige budgetten gefinancierd worden en zijn opgenomen in de meerjarenraming.
Eventueel nieuwe investeringskredieten worden via separate bestuursvoorstellen geformaliseerd en in de administratie verwerkt.

Reserves en voorzieningen

Reserves
In het navolgende overzicht is de verwachte stand van de reserves opgenomen de vermeerderingen en verminderingen en de verwachte eindstand op 31 december 2027.
De berekening is gebaseerd op de werkelijke standen per 1 januari 2026 en de geraamde mutaties in 2026 en 2027.

Overzicht reserves *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2026**	**Toevoegingen**	**Onttrekkingen**	**31-12-2027**
Algemene reserves				
Risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening	159	-	-	159
Algemene reserve Regiokantoor	474	-	-	474
Subtotaal algemene reserves	**633**	**-**	**-**	**633**
Bestemmingsreserves				
Doorstroompunt (voorheen RMC)	283	-	-	283
Speerpuntberaden	45	-	-	45
Communicatie	9	-	-	9
Herhuisvesting	720	-	83	637
Desintegratiekosten ontvlechtingen	212	-	48	164
Revolverend fonds Contractgestuurde dienstverlening	25	-	-	25
Subtotaal bestemmingsreserves	**1.295**	**-**	**131**	**1.164**
Totaal	**1.928**	**-**	**131**	**1.797**

Toelichting bij de reserves:
Algemene reserves / risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening
In de begroting 2027 is geen inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening (CgD) geraamd. Het verwachte tekort bij de Sociale recherche is in 2027 opgelost door hernieuwde samenwerkingsafspraken met hogere gevraagde inzet vanuit opdrachtgevers toe en lagere personeelskosten door natuurlijke verloop.

Bestemmingsreserves
De actuele verwachting is dat van de bestemmingsreserves in 2027 een bedrag van € 131.000 wordt ingezet. De bestemmingsreserves worden ingezet overeenkomstig de doelstellingen waarvoor de reserves zijn gevormd. Structurele inzet van de (bestemmings)reserves proberen we te beperken om te voorkomen dat met het afbouwen van deze reserves, financiering van een deel van de doorlopende (structurele) lasten binnen onze begrotingskaders niet meer mogelijk is.

Voorzieningen

Overzicht voorzieningen *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2026**	**Toevoegingen**	**Onttrekkingen**	**31-12-2027**
Voorziening onderhoud gebouwen Tiel	66	16	-	81
Voorziening Bovenwettelijk verlof	38	-	-	38
Voorziening Verlofsparen	95	-	-	95
Totaal	**199**	**16**	**-**	**214**

Toelichting bij de voorzieningen:
De toevoegingen en onttrekkingen zijn afgeleid uit het meerjarig onderhoudsplan van ons bedrijfspand in Tiel aan de Burg. van Lidth de Jeudelaan. Deze is door het Algemeen Bestuurd geaccordeerd bij de behandeling van de Begroting 2025. Daarnaast zijn er voorzieningen opgenomen voor het bovenwettelijk verlof en verlofsparen.

Geprognosticeerde balans

Activa *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	**31-12-2029**	**31-12-2030**
Totaal vaste activa	564	467	371	288	223	192
Totaal vlottende activa	26.687	24.833	16.815	16.285	15.723	13.647
Totaal activa	**27.252**	**25.300**	**17.185**	**16.573**	**15.947**	**13.838**

Passiva *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	**31-12-2029**	**31-12-2030**
Eigen vermogen	2.394	1.928	1.797	1.669	1.561	1.488
Voorzieningen	183	199	214	230	212	176
Vaste schulden langer dan één jaar	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste passiva	**2.577**	**2.127**	**2.012**	**1.899**	**1.773**	**1.665**
Totaal vlottende passiva	24.674	23.174	15.174	14.674	14.174	12.174
Totaal passiva	**27.252**	**25.300**	**17.185**	**16.573**	**15.947**	**13.838**

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV vastgesteld. Deze wijziging heeft betrekking op het opnemen van een uniforme set financiële kengetallen in de begroting, waaronder de volgende, die relevant en toepasselijk zijn voor Regio Rivierenland:
- netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- structurele exploitatieruimte.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. De uniforme kengetallen

bieden de mogelijkheid om onderling cijfers te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kade stellende rol van het bestuur.
Hierna nemen wij de kengetallen op, die verplicht in de programmabegroting moeten worden opgenomen.

Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Regio Rivierenland heeft geen leningen verstrekt aan derden.
De uitkomst van de gecorrigeerde netto schuldquote is daardoor gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserves als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Tabel met kengetallen:

Kengetallen	Realisatie 2025	Raming 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto schuldquote	-10,1%	-8,6%	-5,2%	-6,7%	-6,5%	-6,6%
Solvabiliteitsratio	8,8%	7,6%	10,5%	10,1%	9,8%	10,8%
Structurele exploitatieruimte	0,7%	-1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Toelichting bij de tabel met kengetallen:
- De netto schuldquote daalt jaarlijks naar een niveau van ca. -6,5%. Een negatief percentage is gunstig, omdat dit betekent dat we meer vlottende activa (uitzettingen < 1 jaar + liquide middelen) hebben dan schulden.
- De solvabiliteitsratio stijgt in 2027 door het verwachte voorschot op de Regio Deal middelen. De ratio daalt in de jaren 2028 en 2029 licht door de geraamde inzet van reserves. De stijging in 2030 komt door de daling in het balanstotaal door het uitbetalen van de gereserveerde Regio Deal middelen bij vaststelling.
- De structurele exploitatieruimte komt vanaf 2027 op 0%. De inzet van de reserve desintegratiekosten is aangemerkt als incidentele mutatie evenals de bijbehorende incidentele lasten. De structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De raming voor 2026 komt eenmalig onder de 0% wegens de begrote inzet van de Contractgestuurde Dienstverlening reserve voor het tekort bij Sociale recherche. We kunnen het (structurele) budget voor onvoorziene uitgaven inzetten voor het opvangen van tegenvallers binnen de exploitatie.

Kengetallen zijn momentopnamen. Gewijzigde omstandigheden kunnen een behoorlijk effect hebben op de ratio's met betrekking tot onze liquiditeits- en solvabiliteitspositie en de uitkomsten van de exploitatie. In de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' is een opsomming gegeven van een aantal financiële risico's, die hun impact kunnen hebben op onze financiële positie en de uitkomsten van de berekende kengetallen.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten

De belangrijkste ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdrage voor de jaren 2027 en verder zijn naar verwachting:
- Voor de jaarlijkse stijging van de salarissen, pensioenlasten en indexering van kostenbudgetten zijn indicatieve percentages opgenomen. In de jaarlijkse Kaderbrief bij de Programmabegroting worden de definitieve percentages vastgesteld.
- De stijging van de uurtarieven bij Contractgestuurde dienstverlening in de (meerjaren)begroting houdt gelijke tred met de ontwikkeling van de salariskosten en overige mutaties in kostenbudgetten.

Meerjarenraming

Overzicht baten en lasten *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**	**Begroting 2030**
Lasten				
1. Regionale samenwerking	14.364	6.386	5.615	3.706
2. Contractgestuurde dienstverlening	13.354	13.755	14.168	14.593
3. Algemene baten en lasten	3.871	3.991	4.101	4.213
Meerjarige aanpassingen				
Vrijval kapitaallasten		-14	-32	-65
Totaal lasten	**31.589**	**24.119**	**23.852**	**22.447**
Baten				
1. Regionale samenwerking	12.866	4.844	4.027	2.070
2. Contractgestuurde dienstverlening	14.953	15.402	15.864	16.340
3. Algemene baten en lasten	536	548	561	575
Meerjarige aanpassingen				
Totaal baten	**28.355**	**20.794**	**20.452**	**18.984**
Gemeentelijke bijdrage				
1. Regionale samenwerking	3.213	3.310	3.409	3.511
2. Contractgestuurde dienstverlening	-			
3. Algemene baten en lasten	-110	-114	-118	-122
Totaal gemeentelijke bijdrage	**3.103**	**3.196**	**3.292**	**3.390**
Saldo van baten en lasten	**-131**	**-128**	**-108**	**-73**
Mutaties reserves (storting (+) en onttrekking (-)				
1. Regionale samenwerking	-			
2. Contractgestuurde dienstverlening	-			
3. Algemene baten en lasten	-131	-128	-108	-73
Totaal mutaties reserves	**-131**	**-128**	**-108**	**-73**
Gerealiseerd resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**

Gemeentelijke bijdrage

Gemeentelijke bijdrage *Bedragen x € 1.000*	**Rekening 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**	**Begroting 2030**
Gemeentelijke bijdrage	2.951	2.899	3.103	3.196	3.292	3.390
Totaal	**2.951**	**2.899**	**3.103**	**3.196**	**3.292**	**3.390**
Mutatie t.o.v. voorgaand jaar		**-1,8%**	**7,0%**	**3,0%**	**3,0%**	**3,0%**

Toelichting bij de in de meerjarenraming opgenomen gemeentelijke bijdrage:
In de begroting 2026 is een eenmalige daling van 1,8% te zien in de gemeentelijke bijdrage door de verwerkte maatregelen om de gevraagde besparing op de gemeentelijke bijdrage te realiseren. De gemeentelijke bijdrage van 2027 stijgt eenmalig met 7% door het toevoegen van de vastgestelde startnotitie opdracht regionale opgave Ruimte aan de begroting. De in de meerjarenraming opgenomen stijging van de gemeentelijke bijdrage ná 2028 bedraagt gemiddeld 3% per jaar en is het gevolg van de reguliere kostenstijgingen bij de salarissen en de overige kostenbudgetten en een voortzettende daling van het resultaat uit treasury.

Uitgangspunten bij de meerjarenraming

Algemeen
De meerjarenraming geeft een indicatie van de verwachte begrotingssaldi in de periode 2027 t/m 2030. De uitgangspunten komen overeen met de Kaderbrief programmabegroting 2027.

Salarissen
Voor de meerjarenraming zijn we uitgegaan van een stijging van de salarissen en pensioenpremies ná 2027 van gemiddeld 3,0% per jaar. Dit is slechts een raming. Als de werkelijke salariskostenstijging in enig jaar anders uitvalt, wordt de begroting hierop aangepast. Dit wordt vastgelegd in de Kaderbrief, die elk jaar opnieuw wordt vastgesteld bij de start van het begrotingsproces.

Prijsontwikkelingen
In de meerjarenbegroting worden de actuele bedragen geraamd, waarbij rekening gehouden wordt met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarislasten, prijsindexeringen, vrijval van kapitaallasten en actualisaties van werkbudgetten en treasuryresultaten.

Kapitaallasten
In de meerjarenbegroting zijn de kapitaallasten voor 2027 en verder vastgesteld op het niveau van 2026 waarbij rekening is gehouden met de meerjarige mutaties, zoals vrijval van kapitaallasten op het moment dat investeringen volledig zijn afgeschreven.

Inzet reserves
De inzet van bestemmingsreserves bij programma 3 heeft te maken met de financiering van de extra (kapitaal)lasten van de herhuisvesting (inzet reserve Herhuisvesting) en de lasten van de gerealiseerde modernisering ICT-infrastructuur/vervanging kantoorautomatisering (inzet reserve Desintegratiekosten). De inzet van de bestemmingsreserve Herhuisvesting eindigt op het moment, dat de verbouwingsinvesteringen volledig zijn afgeschreven. De kapitaallasten van de verbouwingsinvesteringen vallen over enige jaren vrij in de begroting, en dat gebeurt op het moment, dat de reserve Herhuisvesting geen saldo meer heeft. Hierdoor behouden we een reëel en structureel sluitende begroting in meerjarig perspectief.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Op grond van artikel 23 lid c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves volgens de (meerjaren)begroting 2027-2030 opgenomen.

Overzicht structurele reservemutaties *Bedragen x € 1.000*		**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**	**Begroting 2030**
Reservemutaties					
Inzet reserve CgD (progr. 2)	Onttr.	-	-	-	-
Inzet reserve Herhuisvesting (progr. 3)	Onttr.	-83	-83	-65	-31
Inzet reserve Desintegratiekosten (progr. 3)	Onttr.	-48	-46	-43	-41
Totaal reservemutaties		**-131**	**-128**	**-108**	**-73**
Waarvan structureel					
Inzet reserve CgD (progr. 2)	Onttr.	-	-	-	-
Inzet reserve Herhuisvesting (progr. 3)	Onttr.	-83	-83	-65	-31
Inzet reserve Desintegratiekosten (progr. 3)	Onttr.	-	-	-	-
Totaal structurele reservemutaties		**-83**	**-83**	**-65**	**-31**
Waarvan incidenteel					
Inzet reserve CgD (progr. 2)	Onttr.	-	-	-	-
Inzet reserve Herhuisvesting (progr. 3)	Onttr.	-	-	-	-
Inzet reserve Desintegratiekosten (progr. 3)	Onttr.	-48	-46	-43	-41
Totaal incidentele reservemutaties		**-48**	**-46**	**-43**	**-41**

Toelichting bij het overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Reserve Herhuisvesting:
Deze reserve wordt ook ná 2030 nog jarenlang ingezet voor de financiering van de (kapitaal)lasten van de verbouwingsinvesteringen van de in 2019 gerealiseerde herhuisvesting. De reserve heeft toereikend saldo voor de structurele dekking van deze lasten.

Reserve Desintegratiekosten:
Deze reserve wordt ingezet voor de financiering van de lasten van de gerealiseerde vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur. De reserve heeft op 31 december 2030 een verwacht saldo van € 34.000. Dit saldo wordt toereikend geacht voor de geraamde inzet ná 2030. Een en ander is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de ICT-kosten in de komende jaren.

Incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 23 lid b van het Besluit-begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de incidentele baten en lasten in het resultaat per programma gespecificeerd. We beschouwen de inkomsten en uitgaven voor de diverse projecten die we uitvoeren voor de gemeenten niet als incidenteel, ondanks het vaak kortlopende karakter van deze projecten. Het voorbereiden, faciliteren en uitvoeren van projecten is voor Regio Rivierenland een structurele en duurzame activiteit, die niet het karakter heeft van een incidentele werkzaamheid.

Aanvullende toelichting bij het overzicht van incidentele baten en lasten

Onze begroting is gebaseerd op bestaand beleid, waarbij we in principe alleen posten met een structureel karakter meenemen. Tegenover de inzet van de reserve desintegratiekosten staan echter wel incidentele lasten gezien het incidentele karakter van de reserve desintegratiekosten. Deze incidentele lasten bestaan uit incidentele lasten voor de ICT-voorzieningen voortkomend uit de vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur.
In de begroting 2027 zijn er bij programma 3 incidentele lasten en geen incidentele baten vastgelegd. Dat is zichtbaar gemaakt in onderstaande tabel.

Overzicht incidentele baten en lasten *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**	**Begroting 2030**
Incidentele lasten				
1. Regionale samenwerking				
2. Contractgestuurde dienstverlening				
3. Algemene baten en lasten	48	46	43	41
Totaal incidentele lasten	**48**	**46**	**43**	**41**
Incidentele baten				
1. Regionale samenwerking				
2. Contractgestuurde dienstverlening				
3. Algemene baten en lasten				
Totaal incidentele baten	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo van de incidentele baten en lasten	**-48**	**-46**	**-43**	**-41**

Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage

Overzicht gemeentelijke bijdrage *Bedragen x € 1.000*	**Primitieve Begroting 2027**	**Buren**	**Culemborg**	**Maasdriel**	**Neder-Betuwe**	**Tiel**	**West Betuwe**	**West Maas en Waal**	**Zaltbommel**	**Totaal**
Aantal inwoners Regio Rivierenland op 1-1-2026	258.157	28.095	30.413	26.225	25.925	42.524	53.445	20.843	30.687	258.157
Algemene bestuursondersteuning	1.110.258	120.828	130.797	112.786	111.496	182.883	229.852	89.640	131.976	1.110.258
Opgaven-, en programmaondersteuning	2.103.237	228.893	247.778	213.658	211.214	346.449	435.424	169.810	250.011	2.103.237
Programma 1 Regionale samenwerking	3.213.495	349.721	378.575	326.444	322.710	529.332	665.276	259.450	381.987	3.213.495
Treasury	-120.000	-13.059	-14.137	-12.190	-12.051	-19.767	-24.843	-9.689	-14.264	-120.000
Onvoorziene uitgaven	10.000	1.088	1.178	1.016	1.004	1.647	2.071	807	1.189	10.000
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma 3 Algemene baten en lasten	-110.000	-11.971	-12.959	-11.174	-11.047	-18.120	-22.772	-8.882	-13.075	-110.000
Totaal gemeentelijke bijdrage	**3.103.495**	**337.750**	**365.616**	**315.270**	**311.663**	**511.212**	**642.504**	**250.568**	**368.912**	**3.103.495**

Bijlage 2: Overzicht Contractgestuurde Diensten

In onderstaande overzicht is de geraamde bijdrage per CgD in de Begroting 2027 per gemeente weergegeven.
In een aantal gevallen worden kosten in het jaar gefactureerd op basis van werkelijke kosten of worden de kosten bijgesteld met actuele parameters. De werkelijke facturatie in 2027 zal daarom niet exact overeenkomen met onderstaande begrote bedragen.

Overzicht Contractgestuurde Diensten	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel
Leerplicht	185.533	49.885	-	223.661	-	382.920	126.692	229.731
Inburgering	255.091	276.138	-	235.388	386.101	-	189.246	-
Inburgeringsvoorzieningen SPUK	8.785	9.509	-	8.106	13.296	-	6.517	-
Sociale Recherche	54.285	-	-	-	-	-	-	-
WMO-Jeugd	212.542	230.078	21.281	196.126	321.699	404.317	157.680	24.902
WMO-Jeugd Essentiële functies	30.060	35.663	27.827	38.120	44.760	62.064	21.499	37.725
Versis Wmo-vervoer	312.632	365.013	296.181	235.500	690.705	594.052	306.935	417.128
Versis Jeugdvervoer	62.365	183.845	-	65.558	65.106	116.844	-	-
Versis Leerlingenvervoer	957.038	553.939	-	1.023.094	854.222	1.443.501	-	-
Totaal	**2.078.331**	**1.704.070**	**345.289**	**2.025.553**	**2.375.889**	**3.003.698**	**808.569**	**709.486**

Bijlage 3: Baten en lasten per taakveld

Overzicht van de begrote baten en lasten per taakveld 2027		Baten 2027	Lasten 2027	Saldo 2027
0.1	Bestuur	-3.910.921	2.044.520	-1.866.401
0.10	Mutaties reserves	-130.626	-	-130.626
0.4	Overhead	-416.005	4.224.592	3.808.587
0.5	Treasury	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	-10.000	10.000	-
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	-470.085	343.927	-126.158
2.1	Verkeer en vervoer	-358.157	358.157	-
3.1	Economische ontwikkeling	-11.443.665	11.552.146	108.481
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-7.516.624	6.797.780	-718.844
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.388.177	975.408	-412.769
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-3.218.146	2.884.235	-333.911
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-493.718	485.245	-8.473
6.91	Coördinatie en beleid WMO	-564.705	434.510	-130.195
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	-1.301.638	1.070.179	-231.459
8.1	Ruimte en leefomgeving	-	24.945	24.945
8.3	Wonen en bouwen	-367.000	383.823	16.823
Totaal		**-31.589.467**	**31.589.467**	**0**

Regio Rivierenland

